

HELSINGIN YLIOPISTO

Hyvää iltaa Yle Uutisista.

Digiajan uutistekstitys Suomessa

Kaisa Vitikainen
Pro gradu -tutkielma
Englannin kääntäminen
Nykykielten laitos
Helsingin yliopisto
Huhtikuu 2015

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	4
2	Teoria ja käytäntö.....	6
2.1	Av-kääntäminen.....	6
2.1.1	Kielensisäinen av-kääntäminen.....	7
2.1.2	Yleisradion ohjelmatekstityksen konventioista	9
2.1.3	Uutistekstitys.....	10
2.2	Uutiset.....	13
2.2.1	Käytetyt käsitteet	13
2.2.2	Uutiskieli.....	15
2.2.3	Uutistekstityksessä käytettävät ohjelmat.....	17
2.2.4	Tekstin tie ruutuun	24
3	Introspektio ja retrospektio	27
4	Materiaalit.....	29
4.1	Lähetykset	29
4.1.1	Yle Uutiset kello 15	29
4.1.2	Yle Uutiset kello 17	29
4.1.3	Yle Uutiset kello 19.10	30
4.1.4	Yle Uutiset kello 20.30	30
4.2	Tekstitykset, muistiinpanot ja muut materiaalit	31
5	Analyysi	32
5.1	Rutiinitapaukset.....	32
5.1.1	Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti	32
5.1.2	Katsastus	38
5.1.3	Sää.....	42
5.1.4	Studiovieras.....	45

5.2	Poikkeustilanteet	50
5.2.1	Verkkopuffi ja sääkeskustelu.....	51
5.2.2	Yrityskaupat.....	53
5.2.3	Ahtisaari	56
5.3	Lähetettävän materiaalin määrä	58
6	Johtopäätökset	59
	Lähdeluettelo.....	64
	Liite 1: Muistiinpanot	66
	English summary	80

Taulukkoluetelo

Taulukko 1: Perussuomalaiset-sähke, ensimmäinen versio	33
Taulukko 2: Perussuomalaiset-sähke, toinen versio	36
Taulukko 3: Perussuomalaiset-sähke, kolmas versio	37
Taulukko 4: Katsastus-sähke, ensimmäinen versio	38
Taulukko 5: Katsastus-sähke, toinen versio	41
Taulukko 6: Sää, Yle Uutiset klo 20.30	43
Taulukko 7: Studiovieras, Yle Uutiset klo 20.30	46
Taulukko 8: Sääkeskustelu, Yle Uutiset klo 20.30	52
Taulukko 9: Yrityskaupat-juttu	54

Kuvaluettelo

Kuva 1: Uutistekstityksen perusmalli.....	10
Kuva 2: Esimerkki tekstitystä tukevasta tikkeristä	16
Kuva 3: iNews-ajolista: Yle Uutiset klo 17	18
Kuva 4: Tekstigrafiikkamerkintä iNewsissä	20
Kuva 5: Q-Liven ajolista	21
Kuva 6: Uutisen matka ruutuun	24
Kuva 7: Uutistekstityksen vuorovaikutteinen malli	63

1 Johdanto

Tutkin pro gradu -työssäni uutistekstitysten työprosessia Yleisradion uutisissa. Uutistekstityksellä tarkoitetaan tämän tutkielman yhteydessä suomenkielisiin, suorana lähetettäviin televisiouutisiin tehtäviä kuulovammais- eli ohjelmatekstityksiä. Uutistekstityksen piiriin eivät kuulu esimerkiksi uutisissa näkyvät käännökset vieraista kielistä. Tutkin työprosessia oman uutistekstitystyöni kautta.

Tätä tutkielmaa kirjoitettaessa Yleisradio on Suomen ainoa uutistoiminnan harjoittaja, jonka suomenkielisiin televisiouutisiin tehdään ohjelmatekstitykset. Julkisena palveluna Yleisradiolla on lakivelvoite tekstittää kaikki suomenkieliset televisio-ohjelmansa vuoteen 2016 mennessä, pois lukien urheilu- ja musiikkiohjelmat (A 292/2011; A 1245/2014). Tutkielman aineiston keruuajankana syksyllä 2014 tekstitettäviä uutislähetystyksiä oli viisi: Yle Uutiset kello 15, 17, 19.10, 20.30 ja 21.50. Uutistekstitykset lähetetään aina suorana, uutislähetysten aikana. Valtaosaan uutisista saadaan materiaalit – prompteritekstit ja käsikirjoitukset – etukäteen repliikkien muotoilua varten, mutta koska uutislähetys on suora, ajastustyötä ei voi tehdä ennalta. Osa lähetyksestä, esimerkiksi käsikirjoittamaton haastattelu, saatetaan myös tekstittää suorana. Tätä tutkielmaa kirjoitettaessa Yleisradio ei käytä puheentunnistusta, joten suoratekstitys tehdään käsin.

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, miten uutistekstitystä Suomessa tehdään. Kuvaan uutistekstityksen prosessia ja analysoin sen eri vaiheita, niin rutiinityötä kuin poikkeustilanteitakin. Pyrin tunnistamaan uutistekstitysprosessin ongelmakohtia ja avaamaan tietä tuleville tutkimuksille ja työtapojen kehittämiseksi. Koska kyseessä on oma työni, osa esiin tulevista seikoista on kokemuksen kautta opittua, eikä kaikkeen tästä ole mahdollista löytää viitteitä.

Tutkimusaineistoani ovat yhden työvuoron aikana 11.11.2014 lähetettyjen tekstitettyjen uutislähetysten lopulliset tekstit lähetyksissä saatuine aikakoodeineen, lähetystaltiot digiboksille talletettuna sekä toimittajien käyttämät iNews-pohjat printattuna. Pohjiin kuuluvat mm. prompteritekstit sekä etukäteen

kuvattujen uutisjuttujen käsikirjoitukset. Lisäksi aineistoon kuuluvat työn ohella tekemäni muistiinpanot työvaiheista. Muistiinpanot on tehty käsin työvuoron aikana ja kirjoitettu puhtaaksi jälkepäin.

Tutkielman toisessa luvussa esittelen tutkielman teoriaa ja käytäntöä. Käsittelen ohjelma- ja uutistekstityksen taustoja sekä tekstityksen yleisiä parametreja. Kerron myös ohjelma- ja uutistekstityksen historiasta sekä niiden eroista ja yhteneväisyyksistä. Käsittelen lyhyesti myös sitä, miltä osin ne noudattavat samoja periaatteita käännöstekstityksen kanssa ja miltä osin ne eroavat siitä. Esittelen uutistekstityksen perusmallin, jossa informaatio kulkee yhteen suuntaan – uutistoimituksesta uutistekstitykseen ja sieltä edelleen tekstityksen muodossa ohjelmatekstitystä käyttäville katsojille. Toisessa luvussa käsittelen myös tarkemmin uutisia ja erityisesti uutiskieltä. Uutiskielellä on omat piirteensä, jotka tulee ottaa huomioon tekstitystilanteessa. Kerron myös lyhyesti uutislähetysten rakenteesta ja sen tekemiseen käytettävistä ohjelmista sekä uutisten ja uutistekstityksen erikoissanastosta.

Kolmannessa luvussa esittelen tavan, jolla materiaalejani analysoin. Käsittelen introspektiivisiä metodeja yleensä sekä ääneen ajattelun, välittömän retrospektion ja retrospektion käytön edellytyksiä ja soveltuvuutta uutistekstityksen tutkimiseen. Perustelen myös retrospektiivisen metodin käytön tässä tutkielmassa. Neljännessä luvussa esittelen tarkemmin käyttämäni materiaalit ja avaan hieman enemmän kunkin aineistossa esiintyvän uutislähetysten rakennetta.

Viidennessä luvussa analysoin keräämäni materiaalia. Analysoin prosessin eri vaiheita sekä yleisellä tasolla että yksityiskohtaisemmin. Nostan esiin esimerkkejä niin rutiininomaisesta työstä kuin poikkeustilanteistakin, yllätyksistä ja teknisistä ongelmista. Kuudennessa luvussa pohdin analyysissa esiin nousseita seikkoja ja summaan niistä syntyneet johtopäätökset. Analyysin perusteella totean, että uutistekstitys ei ole aivan niin yksisuuntaista kuin perusmalli antaisi ymmärtää, ja esittelen uutistekstityksen päivitetyn, vuorovaikutteisen mallin.

2 Teoria ja käytäntö

Tässä luvussa käsittelen av-kääntämisen peruseriaatteita ja erityisesti suomalaisen av-kääntämiseen vakiintuneita normeja. Kerron myös kielensisäisestä av-kääntämisestä sekä suomenkielisen ohjelmatekstityksen historiasta ja konventioista erityisesti niiltä osin kuin ne eroavat käännöstekstityksestä. Esittelen myös uutistekstityksen historiaa ja erityispiirteitä ohjelmatekstityksen erikoisalana.

2.1 Av-kääntäminen

Audiovisuaalinen kääntäminen eli av-kääntäminen kattaa kaikkea dubbauksista oopperakäännöksiin. Tässä tutkielmassa keskeisessä roolissa on televisiotekstitys, ja sen alalajina ohjelmatekstitys eli kuulovammaisille tarkoitettu kielensisäinen tekstitys. Valtaosa käännöstekstityksen peruseriaateista pätee myös ohjelmatekstitykseen.

Av-kääntäminen poikkeaa varsin suuresti muista kääntämisen alalajeista, sillä käännettävä teksti on multimodaalista, eli siihen liittyy kuva ja ääni. Lisäksi tekstityksissä käännös esiintyy rinnan alkuperäisen puheen kanssa. Erik Skuggevikin mukaan av-kääntäminen tekstityksen muodossa onkin lähempänä tulkkausta kuin perinteistä kääntämistä; se täydentää alkuperäisteosta, ei korvaa sitä (Skuggevik 2010, 18–19). Uutistekstityksessä tämä tuntuisi erityisen osuvalta vertaukselta, etenkin kun osa lähetyksestä myös voidaan tekstittää suorana, mikä muistuttaa enemmän kirjoitustulkkauksia kuin kääntämistä.

Tekstin määrää ruudussa rajoittaa kolme tekijää: aika ja tila sekä niistä johdettu lukunopeus (Vertanen 2007, 152). Suomessa käyttöön on vakiintunut kaksirivinen repliikki. Rivien maksimipituus vaihtelee jonkin verran eri kanavien välillä. Tilaa ratkaisevampi tekijä on kuitenkin aika, sillä tekstityksen tulee seurata puherytmiä mahdollisimman tarkkaan (ibid.). Koska aika ja tila ovat rajatut, tulee kääntäjän usein jättää osa puhutusta pois. Tiivistäminen onkin av-kääntäjälle tärkeä taito.

Ajan, tilan ja lukunopeuden lisäksi repliikkiä rajoittaa myös sen sisältö. Jokaisen repliikin on oltava järkevä kokonaisuus, jonka sisällön katsoja ymmärtää yhdellä

lukemisella (Vertanen 2007, 154). Loogisia kokonaisuuksia, esimerkiksi pääsanaa ja sen määreitä, ei siis tule jakaa useampaan repliikkiin. Av-kääntäjän on myös otettava huomioon repliikin sommittelu ja sijainti ruudussa. Katsojan on pystyttävä seuraamaan myös kuvaa, eikä repliikki saisi esimerkiksi peittää puhujan kasvoja tai suuta (ibid.).

Av-käännöksissä usein yleiskielistetään ja siivotaan tekstiä ymmärrettävyyden ja sujuvuuden nimissä. Slangi- ja murreilmaisuja karsitaan ja liikoja voimasanoja jätetään pois. (Vertanen 2007, 153; Ivarsson 1998, 126–127.)

2.1.1 Kielensisäinen av-kääntäminen

Kielensisäistä av-kääntämistä tai tekstitystä tehdään moneen eri tarkoitukseen. Kuulovammaisille tarkoitettujen tekstitysten lisäksi tekstityksiä tehdään mm. kielenopiskelijoita varten sekä karaoketarkoituksiin (Díaz-Cintas ym. 2007, 14–15). Tässä tutkielmassa keskityn kuulovammaisille tarkoitettuihin tekstityksiin. Suomessa kuulovammaistekstityksiä sanotaan nykyään ohjelmatekstitykseksi.

Kielensisäisessä tekstityksessä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista toistaa puhetta sanasta sanaan. Tämä johtuu sekä puheen ja kirjoituksen eroista että tekstityksen tarkoituksesta. Tekstitykseen on saatava kaikki oleellinen auditiivinen informaatio puheen lisäksi (puhujaa, ääniefektit, musiikki ym.) (Tiittula 2012, 2). Kaikki puhuttu ei kuitenkaan mahdu kahdelle tekstiriville, ja puhekielen rakenne poikkeaa kirjoitetusta niin paljon, ettei kaikkea voi toistaa sellaisenaan (Eronen 2009). Tekstityksen tarkoitus ei olekaan sanasanainen toisto eikä edes pelkästään saman informaation välittäminen katsojalle, vaan myös saman vaikutelman ja tunnelman luominen auditiivisen informaation kanssa (Peltola ym. 2014). Josélia Nevesin mukaan kuulovammaistekstityksen tavoite onkin, että kuulovammaiset saavat nauttia audiovisuaalisista teksteistä samalla tapaa kuin kuulevatkin (Neves 2005, 161).

Kielensisäisen av-kääntämisen konventiot vaihtelevat suuresti eri puolilla maailmaa. Vaihtelua on mm. lukunopeuksien, rivimäärän, tiivistämisen, puhujien merkitsemisen, äänimaailman kuvausten sekä värien käytön suhteen. (Díaz-Cintas

ym. 2007, 14–15.) Myös Suomessa konventiot vaihtelevat kanavien ja televisioyhtiöiden välillä – ja jopa saman yhtiön sisällä. Esimerkiksi Yleisradion suomen- ja ruotsinkieliset ohjelmatekstitykset seuraavat osittain eri konventioita esim. värien käytön suhteen (oma havainto). Tässä tutkielmassa keskityn nimenomaan Yleisradion suomenkielisen ohjelmatekstityksen konventioihin ja historiaan.

Ohjelmatekstitysten potentiaalinen katsojamäärä on Suomessa varsin suuri: kuulon alenemia oli vuonna 2013 noin 750 000 henkilöllä Suomessa, ja määrä kasvaa väestön ikääntyessä (Kuuloliitto 2015). Ohjelmatekstitys palvelee kuitenkin myös muita kuin kuulovammaisia. On monia tilanteita, jolloin tv:n ääni ei voi olla päällä tai muu melu peittää sen alleen – meluisat aulat, perheet lasten nukkuessa, sairaaloiden ja hoitokotien yhteistilat ym. Myös maahanmuuttajat ja kielenopiskelijat voivat saada siitä tukea oppimiseensa. (Ivarsson 1998, 132; Tiittula ym. 2013, 64–65.) Suomessa oli vuonna 2012 neljännesmiljoona vieraskielistä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi tai saame), joille ohjelmatekstityksestä voi olla apua (Kotisaari 2012, 8).

Ensimmäinen suomeksi tekstitetty suomenkielinen ohjelma oli *Laajakulma* Yleisradiolla vuonna 1967. Ohjelman tekstit kuvattiin filmille ja yhdistettiin suoraan lähetykseen filmiltä (Pöntys 2014). Tuolloin ohjelmatekstitystä ei kuitenkaan vielä käytetty laajemmin, vaan kyseessä oli yksittäisen ohjelman tekijän päätös tekstittää ohjelma. Ensimmäinen Teksti-tv:n kautta tekstitetty ohjelma oli *Aikapoika ja mono* vuonna 1983, minkä jälkeen tekstitys alkoi yleistyä. 2000-luvulle asti Yleisradion kotimaisesta ohjelmistosta tekstitettiin kuitenkin vain murto-osa – vielä vuonna 2010 tekstitysprosentti oli vain noin 20 % (Pöntys 2014). Vuonna 2007 ohjelmatekstitys (silloinen kuulovammaistekstitys) siirtyi Teksti-tv:stä DVB-tekstityksiin eli digitaalisiin tekstityksiin ja sen myötä käännöksissä käytettyihin kaksirivisiin repliikkeihin (Pöntys 2014). Ohjelmatekstitys-nimike otettiin käyttöön vuonna 2009 (Tiittula 2012, 3).

Vuonna 2011 tuli voimaan valtioneuvoston asetus televisio-ohjelmiin liitettävästä ääni- ja tekstityspalvelusta (A 292/2011). Asetusta on täydennetty joulukuussa 2014

(A 1245/2014). Asetuksen mukaan Yleisradion on vuoteen 2016 mennessä tekstitettävä 100 % kotimaisesta ohjelmistostaan, pois lukien urheilu- ja musiikkiohjelmat. Kaupallisten kanavien tekstitysvaatimus on tuolloin 50 %.

2.1.2 Yleisradion ohjelmatekstityksen konventioista

Ohjelma- ja uutistekstitykseen pätevät Yleisradiolla pääosin samat periaatteet kuin käännöstekstitykseenkin. Aika, tila ja lukunopeus rajoittavat repliikin pituutta siinä kuin käännöksissäkin, ja ohjelmatekstittäjälle tiivistämisen taito on yhtä tärkeä kuin muillekin av-kääntäjille. Myös repliikin sijoittelu on yhtä lailla tärkeää – ellei jopa tärkeämpää. Moni kuulovammainen lukee huulilta, minkä vuoksi puhujan suun repliikillä peittämisen välttäminen on tärkeämpää kuin käännöstekstin kohdalla. (Peltola ym. 2014; Rainò 1997, 609–610.)

Huomattavia eroja käännöstekstitykseen ovat ohjelmatekstityksessä käytettävät värit ja infokyltit (esim. puhujan tai ääniefektin merkitseminen sulkeiden sisään silloin, kun ne eivät näy ruudussa). Värejä Yleisradiolla on käytössä perusvalkoisen lisäksi neljä: keltainen, vihreä, sininen ja magenta. Näistä keltainen on asiaohjelmien kohdalla vakiintunut toimittajan tai selostajan väriksi. Magentaa käytetään ainoastaan lauluissa. (Peltola ym. 2014.)

Ohjelma- ja uutistekstitys eroaa käännöstekstityksestä myös siinä, että repliikkien välinen minimiväli on pienempi (2 freimiä, käännöksissä yleensä 4 freimiä) ja että yhdessä repliikissä voi tarpeen mukaan olla enemmän kuin kaksi puheenvuoroa.

Myös repliikkiviivan eli puheenvuoron alussa olevan yhdysmerkin käytössä on eroa käännösteksteihin. Toisin kuin käännösteksteissä, ohjelmatekstityksessä käytetään repliikkiviivaa puheenvuoron alussa aina puhujan vaihtuessa, mikäli tekstityksen väri ei muutu (eli jommallakummalla tai molemmilla puhujista ei ole omaa väriä). Näin myös silloin, kun puheenvuoro aloittaa uuden repliikin. Puheenvuoron alkuun tulevan repliikkiviivan perään ei tule välilyöntiä. (Peltola ym. 2014.)

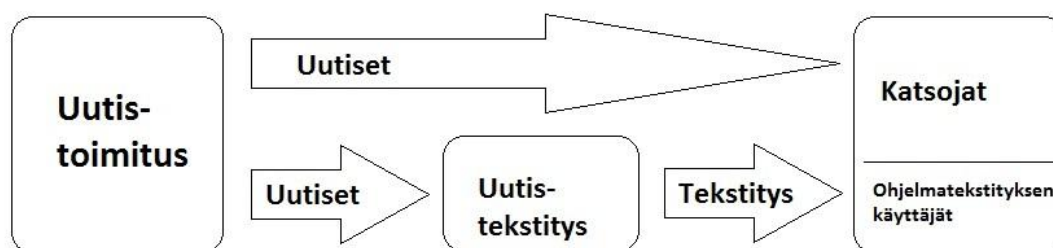
Ohjelmatekstitys on pääosin puhekielisempää kuin käännöstekstitys. Asiaohjelmissa (kuten uutisissa) kuitenkin yleiskielistetään puhetta enemmän kuin esim.

draamaohjelmissa (Peltola ym. 2014). Uutisissa myös tiivistämistä pidetään hyväksyttävämpänä kuin draamassa (Tiittula ym. 2013, 72). Kun kyse on asiaohjelmasta, informaatio sisältö on tärkeämpi kuin tunnelman välittäminen.

Ohjelmatekstityksen katsojien toiveet tekstityksen suhteen ovat jokseenkin ristiriitaisia. Osa kuulovammaisista katsojista on toivonut, että kaikki puhe tekstitettäisiin jokaista sanaa myöten. Tekstin editointi ja tiivistäminen tuntuu heistä holhoavalta. Toisaalta moni katsoja myös valittaa, että tekstit vaihtuvat liian nopeasti. (Rainò 1997, 610–611.) Tiittulan ja Rainòn kyselytutkimus kesältä 2013 osoittaa, että toive kaiken puheen tekstittämisestä on yhä vahva (Tiittula ym. 2013, 73).

2.1.3 Uutistekstitys

Uutistekstitys on ohjelmatekstityksen muoto, jossa tuotetaan tekstityksiä suoriin televisiouutisiin. Uutiset muotoillaan pääosin etukäteen repliikeiksi, jotka lähetetään suorana uutislähetysten aikana. Poikkeuksena tästä ovat esim. osa studiovieraista tai muista käsikirjoittamattomista suorista, joiden kohdalla repliikit myös kirjoitetaan suorana. Periaatteessa uutistekstityksen perusmalli on yksinkertainen:

Kuva 1: Uutistekstityksen perusmalli

Uutistekstitys siis toimii ikään kuin välikapaleena uutistoimituksen ja ohjelmatekstitystä käyttävien katsojien välillä ja huolehtii siitä, että tekstitys tulee ruutuun ja vastaa uutislähetysten sisältöä. Informaatio kulkee yhteen suuntaan: uutistoimituksesta uutistekstitykseen ja siitä edelleen katsojille. Katsojien saama

tekstittämätön uutissisältö on sama kuin tekstittäjien saama; tekstitys vain lisätään matkalla.

Uutistekstitys kuului Yleisradiolla alun perin Teksti-tv:n toimintaan muun kuulovammaistekstityksen tapaan; ohjelmatekstitys-nimike ei tuolloin vielä ollut käytössä (Pöntys 2015). Vuonna 1986 aloitettiin alkuillan sähkölähetysten (nykyisin Yle Uutiset kello 17) tekstittäminen ja vuonna 1989 tekstitettäväksi tuli myös kello 20.30:n pääuutislähetys (Pöntys 2013).

Vuonna 2000 uutistekstitys siirrettiin Teksti-tv:stä osaksi uutistoimintaa, vaikka tekstit lähetettiinkin yhä Teksti-tv:n kautta. Uutistekstitystä tekivät aluksi henkilöt, jotka olivat tehneet muitakin ohjelmatekstityksiä, mutta myöhemmin tehtävään tuli myös työntekijöitä, joilla ei ollut kokemusta ohjelmatekstityksestä tai av-kääntämisestä. Aluksi tekstitysvuoroissa keskityttiin pelkkään uutistekstitykseen, mutta ajan mittaan tekstittäjille annettiin muitakin uutisiin liittyviä työtehtäviä – mm. Yle Uutisten palautteiden käsittelyä ja myöhemmin myös moderointia ja ennakkosähkeiden kirjoittamista. (Pöntys 2015; Sirkka 2015.)

Teksti-tv:n kautta lähetettävissä uutistekstityksissä suomalaisen av-tekstityksen konventioita seurattiin vaihtelevasti. Uutistekstitystä tehtiin nyt muun työn ohessa ja usein kiireellä, eikä työn arvostus ollut suurta (Sirkka 2015). Repliiikit olivat usein kolmirivisiä, mitä pidettiin uutistekstityksessä hyväksyttävänä. Lukuaikoja ei välttämättä seurattu, eikä repliikkijako ollut aina konventioiden mukainen. Motivoituneiden työntekijöiden kohdalla jälki oli kuitenkin useimmiten mallikasta (Sirkka 2015).

Lisäkomplikaatioita tekstitykseen toi tuolloin käytössä olevasta lähetystekniikasta johtuva huomattava viive; jos repliikit lähetettiin puheen mukaan, ne ilmestyivät ruutuun vasta 5-6 sekuntia myöhemmin. Viivettä pyrittiin korjaamaan ennakoimalla, eli lähettämällä repliikit ennen kuin ne oli puhuttu. Tämä oli kuitenkin haastavaa, ja esimerkiksi ulkomaan uutisissa tekstit menivät usein päällekkäin käännöstekstitysten kanssa (Sirkka 2015). Kesällä 2013 tehdyssä ohjelmatekstityksen laatua ja saavutettavuutta koskevassa kyselytutkimuksessa saatiinkin runsaasti kielteistä palautetta juuri uutistekstityksen suhteen. Vastaajien

mielestä tekstit vaihtuivat liian nopeasti, niissä oli liikaa viivettä ja ne oli saatettu liittää väärin uutispätkiin; myös käännöstekstien peittyminen oli ongelma. (Tiittula ym. 2013, 71.)

Syksyllä 2013 uutistekstitys siirtyi digiaikaan (Pöntys 2014). Tekstit lähetettiin 1.10.2013 alkaen DVB-tekniikalla teletekstin sijaan muiden ohjelmatekstitysten ja käännöstekstien tapaan, mikä poisti tekstejä aiemmin piinanneen viiveen. Samalla uutistekstitys siirtyi takaisin ohjelmatekstityksen alaisuuteen ja sitä ryhdyttiin tekemään päätoimisesti. Yleisradion ohjelmatekstitystiimiin palkattiin kolme päätoimista uutistekstittäjää sekä neljä tuntityöntekijää. Yhdellä vakituisista ja yhdellä tuntityöntekijöistä oli ennestään kokemusta uutistekstityksestä. Muiden tausta oli av-käännösosalalla. Ajan myötä tuntityöntekijöitä on tullut lisää. Myös tekstitykseen käytettävä ohjelmisto vaihtui DVB-tekstityksiin siirtyessä, ja kaikki uutistekstittäjät saivat koulutuksen WinCAPS Q-Live -ohjelman käyttöön. Tekstittäjiä myös ohjeistettiin seuraamaan ohjelmatekstityksen konventioita. Ohjelmatekstitykseen kuuluvia värejä ei kuitenkaan tuolloin saatu käyttöön, sillä Q-Live ei vielä tukenut niitä.

Pian DVB-lähetyksiin siirtymisen jälkeen kello 15:n uutiset lisättiin tekstitettävien lähetysten joukkoon tekstittäjien aloitteesta. Myöhemmin lähetyksiin lisättiin myös kello 19.10:n uutiset sekä kello 21.50:n uutiset. Viimeisen lisäyksen myötä työvuorot muuttuivat siten, että yksi tekstittäjä on töissä klo 13–21 (UT1) ja toinen yleensä klo 14.15–22.15 (UT2). Myöhäisin lähetys tehdään siis yksin, muut parin kanssa.

Maaliskuussa 2014 Q-Liveen saatiin päivitys, joka salli värien käytön lähetyksessä. Värit otettiin välittömästi käyttöön. 6.3.2014 pidetyn uutistekstityksen konventioita koskevan palaverin yhteydessä sovittiin värien käytön periaatteista: uutistenlukija ja juttutoimittajat keltaisella, muut (esim. haastateltavat ja suorana "paikan päällä" esiintyvät toimittajat) valkoisella, mahdolliset laulunpätkät ohjelmatekstityksen konventioiden mukaisesti magentalla. Myöhemmin käyttöön on otettu myös harvakseltaan esiintyvää arkistoääntä kuvaava vihreä. Sinistä

uutistekstityksessä ei käytetä lainkaan, sillä uutisstudio on hyvin sinisävyinen eikä teksti erottuisi hyvin.

Infokylttejä uutistekstityksessä käytetään harvakseltaan, sillä uutislähetys on lähes pelkkää puhetta ja huomattavia ääniefektejä ei käytetä usein. Silloin tällöin niitä kuitenkin esiintyy (esim. raportissa sota-alueelta saattaa taustalla kuulua räjähdys; mikäli aika sallii, se merkitään ruutuun).

2.2 Uutiset

Tässä alaluvussa esittelen uutisissa käytettyjä käsitteitä ja sanastoa, jota tulen tutkielmassa käyttämään. Kerron myös uutiskielen erikoispiirteistä ja siitä, mitä haasteita niistä seuraa tekstittäjälle. Tässä alaluvussa myös esittelen uutistekstityksessä käytettävät ohjelmat ja kerron lyhyesti ja varsin yksinkertaistetusti siitä, miten tekstitys päättyy ruutuun. Ohjelmien kuvaukset perustuvat omiin kokemuksiini kyseisten ohjelmien käytöstä.

2.2.1 Käytetyt käsitteet

Uutissähke eli sähke on useimpien uutislähetysten perusyksikkö. Sähke on lyhyt, tiivis tiedonanto jostakin tapahtumasta (Bruun ym. 1986, 168). Nykyisin sähkeen ohjemitta on n. 25 sekuntia, mutta se saattaa olla myös pidempi tai lyhempi. Esimerkiksi Yleisradion pääuutislähetysten lyhyiden uutisten osiossa on usein n. 15 sekunnin sähkeitä. Yleisradiolla televisiouutisten sähkeeseen kuuluu aina kuvitus.

Juonto on sähköttä kevyempi ja yleensä lyhempi vaihtoehto. Siinä ei ole kuvitusta, vaan kamera pysyy uutistenlukijassa. Juonto ei koskaan esiinny yksin, vaan sillä aina pohjustetaan tulevaa – juttua, satasta, suoraa, plasmaesitystä tai muuta.

Tyypillisimmillään se on johdanto juttuun (Lind ym. 2009, 27). Poikkeuksena on jälkijuonto, joka nimensä mukaisesti liittyy edeltävään juttuun, sataseen tai muuhun uutismuotoon. Jälkijuonto on yleensä lyhyt ja sitä käytetään esimerkiksi kertomaan, mistä tai milloin aiheesta saa lisätietoa (nettisivuilla, seuraavassa lähetyksessä, huomenna tms.).

Satanen on etukäteen kuvattu kommentti, jossa ei esiinny lainkaan toimittajan spiikkiä. Se voi olla pätkä haastattelusta tai tiedotustilaisuudesta tai vaikka kadulta kerättyjä mielipiteitä (vox pop). Haastattelusatasessa saattaa esiintyä toimittajan kysymys, mutta mitään jälkiäänitettyä sataseen ei kuulu. Satanen voi olla suomenkielinen tai käännössatanen. Satanen ei koskaan esiinny yksin. Ellei se ole osa juttua, sitä edeltää aina pohjustava sähke tai juonto. Jutusta erillään olevat sataset ovat yleensä n. 30 – 35 sekunnin pituisia; maksimimittaa niille ei varsinaisesti ole, mutta yli minuutin pituiset sataset ovat hyvin harvinaisia (Ilmari Kontio, suullinen tiedonanto 31.3.2015).

Juttu on etukäteen kuvattu ja spiikattu uutisraportti, jonka ohjekesto on Yleisradiolla kaksi minuuttia. Jutussa on aina toimittajan spiikki. Lisäksi siinä voi olla eripituisia satasia. Lisäksi jutussa voi esiintyä ns. stand up eli ständäri, jossa juttutoimittaja esiintyy itse kameran edessä. Juttu ei koskaan esiinny yksin, vaan sitä edeltää aina juonto. Hyllyjutuksi sanotaan juttua, joka on tehty etukäteen ”hyllyyn” odottamaan sopivaa lähetysaikaa. Hyllyjuttujen aihe on yleensä ajankohtainen, mutta ei välttämättä päivántarkka.

Plasmaesitys eli plasma on toimittajan tekemä graafinen esitys, joka esitetään suorana kameran edessä. Sitä edeltää aina juonto, jolla uutistenlukija siirtää vuoron plasmatoimittajalle.

Erityisesti pääuutislähetyksessä esiintyy erilaisia puffeja. Verkko- tai nettipuffilla mainostetaan jotain Yle Uutisten verkkosisältöä, välipuffilla taas saman lähetysten myöhempää juttua. Lähetysten lopuksi saatetaan puffata esim. tulevaa A-ohjelmaa (loppupuffi).

Text graphic eli TG eli tegu viittaa uutisissa käytettäviin tekstigrafiikoihin – näihin kuuluvat mm. juontajan, toimittajien ja haastateltavien nimiplanssit, satasten käännöstekstit, tuotantotekstigrafiikka (kuvaaja ja leikkaaja), sekä muita tekstigrafiikoita (esim. ”arkistokuvaa”). Koska vieraskielisten satasten käännökset tehdään tekstigrafiikkana, ovat ne lähetettäessä kiinteä osa kuvaa toisin kuin muu tekstitys, joka on erillinen komponentti. Tekstigrafiikoihin kuuluvat myös ns.

tikkerit, pääuutislähetyksessä ruudun alareunaan juontojen ja sähkeiden aikana ilmestyvät tekstit, jotka antavat lisätietoa uutisesta.

2.2.2 Uutiskieli

Uutisten tekstittämisessä on haasteensa. Kaikessa ohjelmatekstityksessä, kuten muussakin av-kääntämisessä, on keskeisessä osassa tekstin tiivistäminen. Uutiskieli on kuitenkin valmiiksi tiivistä ja informaatiopitoista – siinä yritetään lyhyessä ajassa kertoa kaikki olennainen (Tauriainen 1979, 48). Lisäksi uutiskielen lauseet ovat usein lyhyitä, sillä lyhyet lauseet ovat helpompia lukea ja helpompia ymmärtää (Tauriainen 1979, 46; Cotter 2010, 219). Valmiiksi tiiviin tekstin ja lyhyiden lauseiden tiivistäminen ja lyhentäminen entisestään on haastavaa, ja joskus tärkeääkin tietoa on pakko jättää pois, jotta katsoja ehtisi lukemaan repliikin ja sisäistämään sen sanoman. Tällaisia ratkaisuja tehdessä on tärkeää, että tekstittäjä ymmärtää sekä uutisen sisällön että painotuksen, jonka toimittaja haluaa uutiselle antaa. Asiaan ei aina ole aikaa perehtyä vasta tekstitystilanteessa, ja siksi tekstittäjän onkin hyvä seurata ajankohtaisia aiheita myös työajan ulkopuolella.

Uutiskieli on tyypillisesti varsin konservatiivista ja huoliteltua (Cotter 2010, 187). Yleisradion televisiouutisissa pyritäänkin käyttämään moitteetonta puhuttua yleiskieltä. Tämä pätee erityisesti uutistenlukijan sähkeisiin ja juontoihin; raporttien ja kommenttien kieli voi usein olla rennompaa ja arkityylisempää. (Lind 2009, 26–27.) Puheen tyyli siis voi uutislähetyksen sisälläkin vaihdella, mikä tekstittäjän on otettava huomioon.

Uutiskielessä käytettävät aikamuodot ovat varsin vakiintuneita. Radio- ja televisiouutisissa preesensia käytetään aina kun se on mahdollista. Muutoin uutisen karkilauseessa on tyypillisesti käytössä perfekti. Imperfektiä käytetään ainoastaan silloin, kun toimittaja ilmoittaa ajankohdan, milloin jokin asia tapahtui. (Bruun ym. 1986, 193.)

Koska aikamuotojen käyttö on vakiintunutta ja esimerkiksi perfektin käyttö kuuluu vahvasti uutiskieleen, on se otettava huomioon myös uutiskieltä tekstitettäessä. Imperfektiin siirtyminen voi usein olla houkutteleva ratkaisu tekstittäjälle, onhan se

perfektiä lyhempi tapa ilmaista asia. Tekstittäjän on kuitenkin otettava huomioon paitsi aikamuodon muuttamisesta mahdollisesti johtuva merkityksen muuttuminen, myös uutiskielen konventiot aikamuotojen suhteen. Aina aikamuodon säilyttäminen ennallaan ei välttämättä ole mahdollista, mutta siihen on hyvä pyrkiä, jotta käytetyn kielen uutiskielimäisyys säilyisi.

Uutiskielessä pyritään välttämään passiivia. Kyseessä ei ole ainoastaan tyyliseikka. Passiivisilla ilmaisuilla estetään vastaanottajaa saamasta tietoonsa, kuka on tehnyt mitä, missä ja milloin (Bruun ym. 1986, 194). Tämä tulee myös tekstittäjän ottaa huomioon, ja passiivia pyritäänkin uutistekstityksessä välttämään mahdollisimman pitkään. Aina se ei onnistu, sillä joissakin tapauksissa passiiviin siirtyminen voi olla ainoa tiivistämiskeino jo valmiiksi tiiviiseen tekstiin. Tällöin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siihen, että tekijä tulee muutoin selville, joko myöhemmin uutisen aikana tai jopa jo samassa virkkeessä jonkin toisen rakenteen keinoin. Myös visuaalinen konteksti ja esim. pääuutislähetyksessä käytettävät tikkerit voivat tukea tekstitystä.

Kuva 2: Esimerkki tekstitystä tukevasta tikkeristä

Kuvassa 2 on esimerkki tikkeristä, joka tukee tekstitystä. Sähkeessä puhuttiin talouspakotteista, mikä on tiivistetty pelkiksi pakotteiksi. Tikkeristä kuitenkin näkee,

että kyse on juuri talouspakotteista. Toisaalta tikkerit tuovat melko paljon lisää tekstiä ruutuun, eivätkä läheskään kaikki katsojat varmasti ehdi niitä lukea. Siksi olennaisimman tiedon on yhä tultava esiin itse tekstityksestä.

Yksi uutiskielen suuri haaste on kiire ja sen tuomat ajatus- ja huolimattomuusvirheet. Tauriainen toi ongelman esiin jo 1970-luvulla:

Uutistytön haittana on kiire ja vaarana liian moneen kertaan lyhyessä ajassa kirjoitettaessa se, että tulee sokeaksi omalle tekstilleen. Liian harvoin me pyydämme työtoveria lukemaan tekstimme, vaikka toinen voisi havaita nopeasti ilmi-kömmähdyksen hänelle tuoreesta asiasta.
(Tauriainen 1979, 47.)

Oman ja kollegoideni kokemuksen mukaan tämä pätee tänäkin päivänä.

Teknologian kehityksen, uusien medioiden ja säästötoimien myötä uutistoimituksen kiire on vain kasvanut.

2.2.3 Uutistekstityksessä käytettävät ohjelmat

Tärkeimmät uutistekstityksessä käytettävät ohjelmat ovat uutistenhallintaohjelma AVID iNews, tekstitysohjelma WinCAPS Q-Live sekä videotiedostojen hallintaohjelma AVID Assist.

Uutistenhallintaohjelma iNewsillä hallitaan lähetyksen pituutta, kameroita, prompteritekstejä, grafiikoita ym. Myös uutishälytykset uutistoimistoilta tulevat iNewsiin. Uutistekstittäjillä on muokkaus-oikeudet iNewsissä, mutta emme juurikaan käytä niitä, koska monet iNewsin toiminnot ja tekstigrafiikka- ja kameramerkinnot ovat meille vieraita. iNewsissä on kuitenkin paljon tärkeää tietoa tekstittäjälle.

KAM	GRAF	MEDIA-ID	EFF	MC	AANI	KJ	OTSIKKO	STAT	C	G	VIDEO	PUHE	YHT.	UJ	M	TEKIJÄ	LUKJA	INFO	
1700							11.11.2014												
							MUSTA					0:00	0:00:00						SISÄLTÄÄ K6BKK VALMISTE
	VK	00UUT30		U	SFP		LYHYT KOKOTUNNUS				0:10	0:00	0:00:00						CLIP
K4BKK1>4B				U			alkutiivistys älä tuhoa!					0:00	0:00:10						
		11TUT31				st teh us	syrian tilanne				0:30	0:00	0:00:10			toisama	nummiart		e5 liimasi 87-9495
K4BPK1						uj	ahtisaari				0:25	0:00	0:00:40			juholle	nummiart		
		11TUJ311			100	UJ	AHTISAARI				0:25	0:00	0:01:05			JUHOLT	CLIP		e6 lampenm 87-9437
K4BPK1		11TUT31				st teh ks	eu sosiaaliturva				0:25	0:00	0:01:30			aspulhe	nummiart		
K4BPK1		11TUT22				st teh ps	stubb 15 verosuunnittel	ONLI	x		0:00	0:34	0:01:55	j		hakahuht	nummiart		
		11TUJ221			100	PJ	STUBB 15	ONLI	x		0:27	0:00	0:02:29			HAKAHU	CLIP		edu leikkaa
K4Bplk		11ATT017W				st teh ks	katsastus 15	ONLI	x		0:34	0:02:56	j			rut	nummiart		
		11TUT21				st teh ks	kouluruokailu 15	ONLI	x		0:00	0:21	0:03:30	Uj		nihitar	nummiart		e15 hammatt 87-9811
K4BPK1		11ATT018X				st teh ps	11 ps varjobudjetti	ONLI	x		0:00	0:36	0:03:51			hakahuht	nummiart		
		11ATJ019			100	PJ	11 LINDSTROM 100	ONLI	x		0:20	0:00	0:04:27			HAKAHU	CLIP		
K4BPK1		11TUT21				st teh ps	vasemmisto varjo 15	ONLI	x		0:00	0:24	0:04:47			hakahuht	nummiart		edu leikkaa
		11TUJ212			100	PJ	LAPINTIE 100 15	ONLI	x		0:33	0:00	0:05:11			HAKHUH	CLIP		edu leikkaa
												0:00	0:05:44						
												0:00	0:05:44						
K4Bplk	G2					st ju	sahkesaa				0:30	0:00	0:05:44						nummiart
K4Bplk					U	st ji	loppujuonto				0:00	0:00	0:06:14						
K6BKK>6A	TG				OF	SFP	LOPPUKUVA PEFLETI				0:15	0:00	0:06:14						CLIP
							K o k o n a i s a i k a :				0:00	0:00	0:06:29						"PEFLETIT" 3kpl
							K E S T O				0:00	0:00	0:07:30						

(kirjoita ohjeet, kuvälähteet, tms. tähän vihreällä aaltosulkujen väliin)

SAHKE

Kuva 3: iNews-ajolista: Yle Uutiset klo 17

Kuvassa 3 näkyy klo 17 uutisten ajolista iNewsissä reilu tunti ennen lähetystä. KAM-sarakkeessa on lähinnä kameramerkintöjä. Sarakkeen ainoa tekstittäjän kannalta olennainen tieto on aivan yläreunassa näkyvä lähetyksen alkamisaika. MEDIA-ID kertoo, millä koodilla uutisen kuvamateriaali löytyy Assistista; kolmenumeroinen loppuosan ensimmäinen numero myös kertoo, mihin lähetykseen uutinen on alun perin tehty (0 = aamu-uutiset, 1 = klo 11 uutiset, 2 = klo 15 uutiset, 3 = klo 17 uutiset, jne.) Mikäli uutisen ennalta tallennettuun materiaaliin (kuvaan tai ääneen) tulee muutoksia lähetysten välillä eli siitä tehdään uusi versio, myös media-id yleensä vaihtuu.

ÄÄNI-sarake kertoo, millaista ennalta tallennettua ääntä uutiseen liittyy ja KJ-sarake, missä toimituksessa uutinen on tehty (kotimaa, politiikka, ulkomaat, talous, kulttuuri jne.). OTSIKKO-sarake kertoo, millä nimellä uutinen kulkee. Sähkeiden ja juontojen nimet on aina kirjoitettu gemenalla ja ennalta tallennettujen juttujen ja satasten nimet versaalilla. Usein juonnolla tai sähkeellä ja sitä seuraavalla jutulla tai satasella on sama nimi, vain eri aakkoslaajilla kirjoitettuna.

STATUS-sarake kertoo, mikä ennalta tallennetun materiaalin tila on (OFFLINE, ONLINE tai tyhjä) ja C-sarake kertoo, onko kyseisen materiaalin editointi valmis. Kun

uutisen kohdalla on sekä ONLINE-merkintä että ruksi C-sarakkeessa, se on valmis katsottavaksi Assistin kautta. VIDEO- ja PUHE-sarakkeet kertovat uutisen keston, edellinen ennalta tallennettujen uutisten kohdalta ja jälkimmäinen uutistenlukijan lukemien sähkeiden ja juontojen kohdalta. YHT. kertoo uutislähetysten lasketun yhteiskeston.

TEKIJÄ-sarake kertoo, kuka uutisen on kirjoittanut. Tällä on merkitystä, jos uutisesta löytyy esimerkiksi virhe tai se on joltain osin epäselvä. Usein tällaisissa tilanteissa tekstittäjä ottaa yhteyttä uutistenlukijaan tai tuottajaan, sillä he ovat lähellä työpistettä, mutta joskus voidaan myös ottaa suora yhteys uutisen kirjoittaneeseen toimittajaan.

LUKIJÄ-sarakkeesta näkee nimensä mukaisesti sen, kuka uutisen lukee. Siitä myös näkee, onko kyseessä ennalta tallennettu uutinen (CLIP) tai mahdollisesti studiovieras tai yhteys kirjeenvaihtajaan (SUORA). Silloin, kun tähän sarakkeeseen on merkitty uutistenlukija, iNews laskee prompteritekstin pituuden ja lukijan tallennetun lukunopeuden perusteella, kauanko uutisen lukemiseen menee aikaa. Sähkeen kesto voi vaihdella usealla sekunnilla lukijan mukaan.

Kuvan 3 esimerkissä on valittuna syyrian tilanne -uutinen. KJ-sarakkeesta näkee, että kyseessä on ulkomaansähke (us). Sähkeen kuvituksen media-id:n loppuosa alkaa numerolla 3, eli uutinen on tehty kello 17:n lähetystä varten. PUHE-sarakkeessa ei vielä näy kestoja, sillä prompteritekstiä ei vielä ole kirjoitettu. Valmistuessaan teksti tulee alaoikealla näkyvään kenttään. Tekstigrifiikkamerkinnot tulevat alavasemmalle.

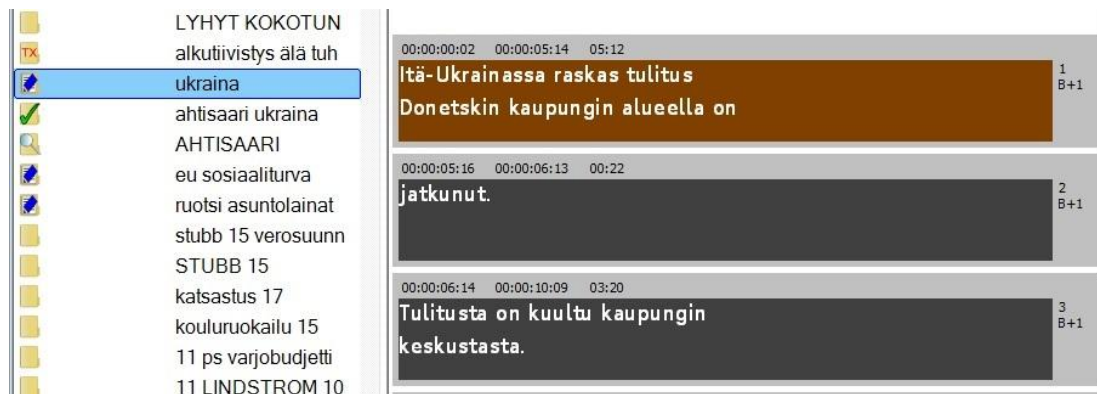
Kuva 4: Tekstigrafiikkamerkintä iNewsissä

Kuvassa 4 näkyy tarkemmin iNewsin tekstigrafiikkakenttää. Oikealla puolen kuvaa näkyy pieni osa sisältökentästä. Tekstigrafiikkakentässä tekstittäjälle tärkeimmät tiedot näkyvät tässä esimerkissä kolmannella rivillä: minne grafiikka ruudussa tulee, milloin se tulee ruutuun ja kuinka kauan se on ruudussa. Jos tekstigrafiikka tulee ruudun alareunaan, tekstittäjän on nostettava sen kohdalta repliikit hieman ylemmäs, etteivät tekstitykset ole päällekkäin tekstigrafiikan kanssa. Tässä *ylös*-merkinnästä näkee, että kuvan 4 tekstigrafiikka kuitenkin tulee ruudun yläreunaan, eli sitä ei tarvitse väistää. Ruudun alareunaan tulevia tekstigrafiikoita, joita tulee välttää nostojen avulla, ovat mm. uutistenlukijan nimi lähetyksen alussa, suomea puhuvien haastateltavien nimet, toimittajien nimet ja yleensä myös juttujen kuvaajien ja editoijien nimet. Tasavallan presidentille (myöskään entisille) ei yleensä laiteta nimigrafiikkaa lainkaan.

Kuvan 4 tekstigrafiikkamerkinnän kolmannella rivillä näkyvät numerot kertovat, milloin grafiikka tulee ruutuun (tässä 1 sekunnin kohdalla) ja kuinka pitkään se on ruudussa (tässä 4 sekuntia). On tärkeää muistaa, että alkuaika lasketaan kuvituksen alkamisesta, ei sähkeen alusta. Usein kuvitus alkaa vasta sähkeen kärkilauseen jälkeen. Ennalta tallennettujen juttujen ja satasten kohdalla tekstigrafiikan ruutuuntuloaika on helpompi arvioida, sillä se lasketaan aina videon alusta.

WinCAPS Q-Live on suoratekstitysohjelma, jota käytetään uutistekstityksessä sekä muissa Yleisradion suoratekstityksissä (esim. vaalinvalvojaiset, itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto, joulurauhan julistus, Euroviisujen finaali). Jokaiselle tekstitettävälle uutislähetykselle on Q-Livessä oma tiedostonsa, ns. ajolista, joka

kommunikoi News Agentin välityksellä iNewsin kanssa. Kullakin uutisotsikolla on ajolistalla oma kansionsa. Tieto kulkee ohjelmien välillä vain yhteen suuntaan, iNewsistä Q-Liveen. Q-Livessä tehdyillä uutisten muokkauksella ei siis ole mitään vaikutusta iNewsiin, mutta iNewsiin tehdyt muutokset näkyvät pienellä viiveellä Q-Livessä. Muutokset päivittyvät automaattisesti Q-Liveen, mikäli kyseiseen kansioon ajolistalla ei ole vielä Q-Livessä koskettu. Mikäli uutistekstittäjä on jo muokannut kansion sisältöä, sen kohdalle tulee huutomerkki, joka kertoo tekstittäjille muutoksesta. Muutos on kuitenkin tarkistettava manuaalisesti. Kyseessä voi olla tekstimuutos uutisessa, mutta myös esim. tekstigrafiikka tai kameramerkintä. Joka tapauksessa uutinen on luettava uudelleen läpi. Muutoin emme tiedä, mitä muutos koski.

Kuva 5: Q-Liven ajolistaa

Kuvassa 5 näkyy mallinnos Yle Uutisten kello 17:n ajolistasta Q-Livessä. Aidosta työtilanteesta ei ole kuvakaappausta – kyseessä on esimerkin vuoksi luotu malli, josta näkee erilaiset statusmerkinnät. Ilman statusmerkintää näkyviin keltaisiin kansioihin ei ole koskettu. Heti, kun kansion sisältöä aletaan editoida, sen kohdalle ilmestyy automaattisesti sininen kynämerkki, kuten näkyy esim. ukraina-kansion kohdalla). Tässä tutkielmassa sanon sitä kesken-merkiksi (Q-Livessä "incomplete"). Kun kansion sisältö on muokattu, tekstittäjä asettaa siihen manuaalisesti vihreän väkämerkin eli tehty-merkin ("complete"), kuten ahtisaari ukraina -kansiossa. Kun kansion sisältö on tarkistettu (videon kanssa, mikäli kyseessä on ennalta taltioitu uutinen) ja oikoluettu ja sen kohdalla on iNewsissä ONLINE-merkintä, tekstittäjä vaihtaa siihen manuaalisesti suurennuslasimerkin eli valmis-merkin ("checked"), kuten AHTISAARI-kansiossa. Lähetyksen alkaessa ihannetilanteessa kaikkien

kansioiden kohdalla on valmis-merkki, lukuun ottamatta suorana tekstitettäviä kohtia (esim. studiovieras). Vihreä tehty-merkki kertoo lähettäjän työparille, että kyseinen kohta ajolistalla vaatii vielä huomiota, on kyseessä sitten oikolukua vailla oleva sähke, myöhässä valmistunut, vielä kuuntelematon juttu tai suoratekstitys.

Näiden merkkien lisäksi kuvassa näkyy TX-merkki, joka tarkoittaa, että kyseisen kansion sisältö tai osa siitä on lähetetty. TX-merkki tulee lähetettäessä automaattisesti, ja se peittää alleen kaikki muut merkit. Ainoa statusmerkintä, jota kuvassa ei näy, on huutomerkki. Kun uutiseen tulee jokin muutos iNewsissä, muutos välittyy pienellä viiveellä Q-Liveen. Mikäli kyseisen kansion sisältöä ei ole vielä muokattu, uutinen päivittyy automaattisesti uuteen muotoonsa. Mikäli taas sisältöä on muokattu, tulee kansion päälle huutomerkki, mikä kertoo tekstittäjälle jonkin muuttuneen. Huutomerkki peittää kaikki statusmerkinnät paitsi TX-merkin. Tarkistettuaan iNewsistä mikä on muuttunut, tekstittäjä voi päättää joko tehdä mahdolliset muutokset manuaalisesti ja poistaa huutomerkin tai päivittää koko kansion update-toiminnolla, jolloin kaikki muokkaukset katoavat ja kansioon päivittyy iNewsin uusi sisältö. Päivitys tehdään yleensä vain, jos muutokset ovat suuria. Usein uutisen tekstissä ei ole muutoksia lainkaan – mikä tahansa muutos iNewsin uutisessa aiheuttaa huutomerkin Q-Livessä, myös esim. tekstigrafiikkojen ja kameramerkintöjen muutokset. Tekstittäjä ei kuitenkaan voi tietää, mistä muutoksesta on kyse, vaan huutomerkin ilmaantuessa hänen on aina luettava iNewsin uutinen uudestaan läpi ja verrattava sitä muokattuihin repliikkeihin Q-Livessä.

Lisäksi kuvassa näkyy lähetyksen ensimmäisen sähkeen alkua muokkaamattomana. Q-Live jakaa uutisen sisällön repliikkeihin siten, että yhteen repliikkiin tulee niin paljon sanoja kuin mahtuu ja loput menevät seuraavaan repliikkiin. Pisteiden jälkeen Q-Live aloittaa aina uuden repliikin.

Q-Livessä on mahdollista luoda repliikkejä, joita ei voi vahingossakaan lähettää ruutuun – jos ne yrittää painaa lähetystilassa ruutuun, kyseiselle repliikille ei tapahdu mitään ja ohjelma siirtyy seuraavaan repliikkiin. Nämä repliikit erottaa punaisesta taustasta Q-Livessä. Niitä käytetään osoittamaan tekstittäjälle

lähetyksen aikana, missä kohden tulee esimerkiksi käännöstekstiä, eli lähettämistä on pidettävä taukoa, kunnes käänнос on ohi. Niitä käytetään myös pääuutislähetyksen pitkän sään kohdalla helpottamaan meteorologin puheen seuraamista, sillä puhe ei aina seuraa täysin tekstittäjien saamia sääpohjia.

Q-Livessä voi tallentaa valmiiksi muokatun uutisen Export-toiminnolla. Monesti uutiset toistuvat päivän muissa lähetyksissä samoina tai vain hieman muokattuina. Silloin on kätevää, että valmiiksi muotoillut repliikit ovat aiemmasta lähetyksestä tallessa. Ne voi lisätä ajolistalle Insert-toiminnolla.

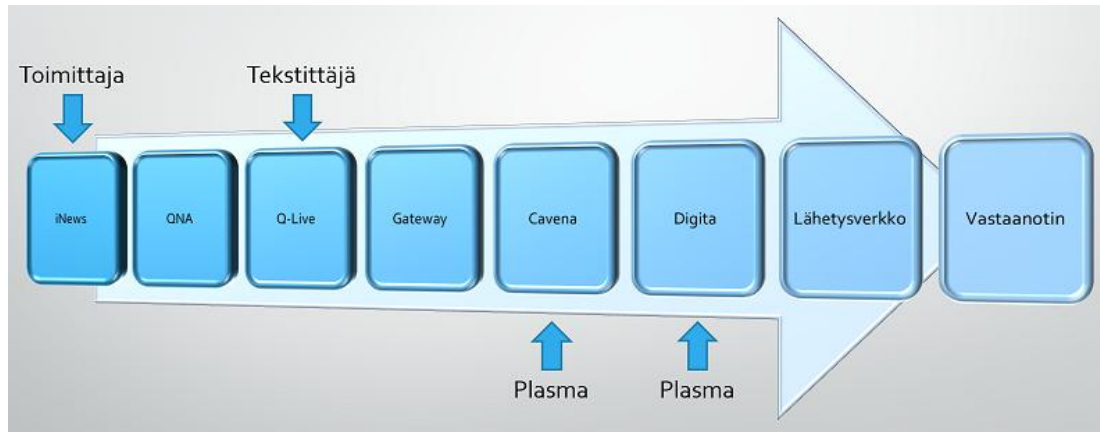
Suoratekstitys eli käsikirjoittamattomien osioiden tekstitys lähetyksen aikana tehdään uutistekstityksessä yleensä siten, että yksi tekstittäjä kirjoittaa repliikit kuulemansa perusteella ja toinen lähettää ne. Lähetysvuorossa oleva tekstittäjä lähettää myös mahdolliset ennalta muotoillut kysymykset, jos kyseessä on esimerkiksi haastattelutilanne. Yleisenä ongelmana suoratekstityksessä on, että kirjoitusvuorossa olevalta katoilee joskus kirjaimia tai jopa sanoja kesken kirjoittamisen, jolloin repliikin kirjoittaminen on yleensä aloitettava alusta. Tämä aiheuttaa ylimääräistä viivettä ja joskus myös repliikkien jäämistä pois ruudusta. Ongelmasta on raportoitu ohjelman valmistajalle, mutta sitä ei toistaiseksi ole saatu korjattua.

AVID Assist on videonkäsittely- ja arkistointiohjelma, jonka kautta tekstittäjä pääsee katsomaan ennalta tallennetut uutiset lopullisessa muodossaan. Vaikka uutisesta olisi käsikirjoitus tai litterointi iNewsissä (kuten useimmiten onkin), se katsotaan aina äänen ja kuvan kanssa läpi ennen esitystä. Käsikirjoitukset ja litteroinnit eivät aina pidä täysin paikkaansa ja esimerkiksi juttujen sisällä olevat sataset on usein purettu puutteellisesti. Jutut, sataset, otsikkokuvat ja mm. sähkeiden taustalla pyörivät kuvamatotkin löytyvät Assistista iNewsissä näkyvän media-id:n perusteella sen jälkeen, kun kyseisen uutisen kohdalla on iNewsissä ONLINE-merkintä ja editoijan ruksi.

2.2.4 Tekstin tie ruutuun

Uutisia kirjoittavan toimittajan ja ohjelmatekstitystä käyttävän katsojan ruutuun ilmestyvän tekstin välillä on monta vaihetta ja monia eri ohjelmia. Tässä aluvuussa kerron hyvin yksinkertaistetusti, miten teksti päätyy ruutuun.

Kuva 6: Uutisen matka ruutuun

Kuva 6 esittelee pelkistetyn mallin tekstin reitistä uutistoimittajalta ruutuun. Käsittelen mallissa nimenomaan tekstin reittiä, enkä paneudu lainkaan kuvan ja äänen siirtymiseen. Katson tekstin kulkua myös tekstittäjän näkökulmasta ja tekstittäjän tiedoilla. Kuvan 6 lähetyksetjun paikkansapitävyyden on vahvistanut Yleisradion järjestelmävastaava Petri Koivumäki.

Tekstinä televisiouutisen matka alkaa uutistenhallintaohjelma iNewsistä, minne uutistoimittaja sen syöttää. Quantum News Agent (QNA) hakee tiedon iNewsistä ja siirtää sen Q-Live-tekstitysohjelmaan. Aaltosulkeilla voi estää tekstin siirtymisen iNewsistä Q-Liveen. Näin on tarkoitus sulkea pois tekstityksen kannalta epäolennainen materiaali, esimerkiksi jutun teostotiedot, mutta joskus myös tekstitettävää materiaalia jää epähuomiossa aaltosulkeiden väliin. Tekstittäjien on siis oltava tarkkana, ettei mitään jää ikään kuin piiloon iNewsiin.

Uutistekstittäjät muokkaavat Q-Liveen siirtyneet tekstit lähetyksvalmiiksi repliikeiksi. Pari minuuttia ennen lähetyksen alkua lähetyksvuorossa oleva tekstittäjä valitsee oikean kanavan gatewayn alta, asettaa Q-Liven lähetyksstilaan ja lähettää yhden pisteen. Pisteiden lähettämällä testataan, että gateway toimii. Siitä myös

lähetykskeskuksessa oleva vastaava lähetysohjaaja näkee, että tekstittäjä on valmis lähetykseen. Kun uutislähetys alkaa, lähetysvuorossa oleva tekstittäjä painelee repliikit ruutuun puheen mukaisesti. Työparin tehtävänä on tarkistaa televisiosta, että tekstit tulevat ruutuun (ja soittaa tilanteen mukaan vastaavalle lähetysohjaajalle tai it-tukeen, mikäli eivät tule), seurata ajolistalle mahdollisesti tulevia muutoksia lähetyksen aikana ja tehdä tarvittavat muokkaukset, sekä tekstittää mahdolliset suorana tekstitettävät osiot (studiovieras, suora yhteys kirjeenvaihtajaan, sääkeskustelu tai muu käsikirjoittamaton suora). Gateway ja News Agent sijaitsevat palvelimella, eikä uutistekstittäjillä ole niihin suoraa pääsyä. Niissä esiintyvissä ongelmissa on käännyttävä it-tuen puoleen.

Gatewayn kautta tekstitys kulkee tekstitysjärjestelmä Cavenalle, joka tarkistaa Marina-lähetyksenhallintajärjestelmän kautta Plasma-tuotannonhallintaohjelmasta, että lähetettävään ohjelmaan kuuluu ohjelmatekstitys. Mikäli tätä tietoa ei Plasmaan ole syötetty, tekstityksen matka loppuu lyhyeen.

Mikäli tiedot on syötetty oikein, tekstitys jatkaa Cavenalta ohjelmajakeluun Digitalle. Tässä kohden määrittyy, mitä komponentteja lähetykseen liittyy – video, audio, tekstitys ja tekstityskielet. Komponentit määntyvät jälleen Plasma-tuotannonhallintaohjelman mukaan. Yleisradion lähetyksissä FIN-komponentti eli suomenkielinen käännöstekstitys on aina päällä, mutta FIH eli suomenkielinen ohjelmatekstitys kytkeytyy päälle vain, mikäli Plasma niin sanoo. Tästä lähetys kaikkine Plasman määrittämine komponentteineen jatkaa lähetysverkon kautta vastaanottiin. Katsoja saa ohjelmatekstityksen näkymään valitsemalla digi-tv:stä tai digiboksista tekstityskielesi hollannin.

Yleisradion järjestelmävastaava Petri Koivumäki huomauttaa, että huolimatta tekstittäjän aikeista, ruudussa lopulta näkyvän tekstin ulkomuoto on kiinni kahdesta tekijästä: siitä, mitä tietoa tekstitysjärjestelmä Cavena lähettää ja siitä, miten katsojan vastaanotin lähetettyä tietoa tulkitsee. Lopputulos voi siis näyttää eri vastaanottimilla erilaiselta. (Petri Koivumäki, suullinen tiedonanto 2.4.2015.)

Uutistekstityksen matkassa ruutuun on siis varsin monta vaihetta, joihin voi liittyä monia erilaisia virhetilanteita tai ongelmia. Näistä moniin eivät tekstittäjät itse voi vaikuttaa.

3 Introspektio ja retrospektio

Tarkastelen tässä tutkielmassa introspektiivisesti oman työni työprosessia. David Nunanin mukaan introspektio on prosessi, jossa tarkkaillaan ja pohditaan omia ajatuksia, tunteita, motiiveja, ajatuksenjuoksua ja mielentiloja ja pyritään selvittämään, miten nämä prosessit ja olotilat määräävät käytöstämme (Nunan 1992, 115).

Käännösprosessin introspektiivisessä tarkastelutavassa on Janet Fraserin mukaan kaksi vaihtoehtoa. Kääntäjä (tai tässä tapauksessa tekstittäjä) pukee sanoiksi mahdollisimman paljon ajatuksistaan joko työnteon aikana (think-aloud protocol eli TAP, ääneen ajattelu) tai jonkin aikaa sen jälkeen (retrospektio) (Fraser 1996, 66).

Retrospektion ongelma on, että siinä ei päästä käsiksi työmuistiin. Tulokset siis kertovat enemmän kohteen yleisestä lähestymistavasta samantyyppisiin tehtäviin kuin tehtävän sisällöstä. Riskinä on, että tulokset kertovat vain, mitä kohde luulee tehneensä tai ajatelleensa. (Fraser 1996, 67.)

Fraser kuitenkin katsoo, että sekä välitön retrospektio että retrospektio ovat vähemmän työläitä vaihtoehtoja kuin ääneen ajattelu (Fraser 1996, 69). Ääneen ajattelun työläys olikin yksi monista syistä, joiden vuoksi sitä ei tässä tutkimuksessa käytetä. Muita syitä ovat se, että uutistekstityötä tehdään avoimessa uutismaisemassa, jossa muut työntekijät on otettava huomioon, ja se, että uutistekstityksessä on usein kiire. On myös otettava huomioon, että uutistekstitys on multimodaalista – koska työhön liittyy myös ääni, juttujen ja uutisten kuuntelu, ääneen ajattelu voisi häiritä itse työtä.

Välittömän retrospektion ongelmana nimenomaan uutistekstityksen kanssa on se, että se vie aikaa. Koska materiaalit kerättiin aidon työvuoron ohessa, ei työtä voitu keskeyttää jokaisen työvaiheen jälkeen retrospektiivisen pohdiskelun vuoksi.

Päädyin lähestymistapaan, jossa välittömästi jokaisen työvaiheen jälkeen kirjoitin lyhyesti paperille, mitä olin juuri tehnyt. Sana- tai edes repliikitarkkaan analyysiin ei tässä kohden ollut aikaa, eli välittömän retrospektion määrä jäi jokseenkin pieneksi.

Puhtaaksi kirjoitetut muistiinpanot ovat tutkielman liitteenä (Liite 1). Näiden muistiinpanojen sekä muiden materiaalien perusteella tarkastelin työvaiheita retrospektiivisesti jälkeinpäin, työajan ulkopuolella.

4 Materiaalit

Tutkimuksen päämateriaaleina on neljä tekstitettyä uutislähetystä yhden työvuoron ajalta (11.11.2014). Tässä luvussa käsittelen näitä neljää lähetystä sekä niiden ohessa kerättyjä materiaaleja tarkemmin. Lähetysten yhteiskesto oli hieman yli 46 minuuttia.

4.1 Lähetykset

Materiaaleina olevista uutislähetyksistä on tallessa lähetystaltiot tekstityksineen. Lähetystaltioiden avulla voi litteroida suorat, käsikirjoittamattomat osiot sekä esimerkiksi meteorologin esittämän sään, joka poikkeaa käsikirjoitetusta. Niistä voi myös tarkkailla repliikkien ajoitusta, viivettä sekä nostoja ja repliikkien mahdollista päällekkäisyyttä nimiplanssien ja muiden grafiikoiden kanssa.

4.1.1 Yle Uutiset kello 15

Kello 15:n uutislähetys on lyhyt – sen ohjekesto on vain neljä ja puoli minuuttia. Aineistonkeruupäivänä lähetysten laskettu kesto oli 4:33. Toisista uutislähetyksistä poiketen kello 15:n uutisissa ei ole lainkaan lopputekstejä, vaan lähetys siirtyy sään jälkeen saatesanojen myötä suoraan englanninkieliseen Yle News -lähetykseen. Tästä syystä tekstittäjien nimet eivät ehdi ruutuun lähetysten lopuksi.

Koska lähetys on lyhyt, siinä ei yleensä esiinny täyspitkiä juttuja eikä suoraa, muuten kuin aivan poikkeustapauksissa. Lähetys koostuu tyypillisesti alkutervehdyksestä, sähköistä ja satasista, sähköisestä sekä Yle News -siirrosta. Aineistonkeruupäivänä lähetyksessä oli alkutervehdys, kolme sähköistä, kaksi sähkö+satasista, sähköistä ja Yle News -siirto.

4.1.2 Yle Uutiset kello 17

Kello 17:n uutislähetys oli aineiston keruun aikaan hieman edellistä pidempi, ohjekestoaltaan seitsemän ja puoli minuuttia. Aineistonkeruupäivänä lähetysten laskettu kesto oli 7:24. Pidemmän keston takia lähetyksessä on yleensä jo yksi

täyspitkä juttu. Muutoin rakenne on pääosin sama kuin edellisessä lähetyksessä, Yle News -siirron tilalla vaan on loppujuonto, jota seuraavat lopputekstit.

Aineistonkeruupäivänä lähetyksessä ei kuitenkaan ollut täyspitkää juttua. Sen sijaan satasia ja sähköitä oli tavallista enemmän. Yksi satasista oli normikestoja pidempi presidentti Ahtisaaren satanen, jota käsiteltiin kuin juttua (juonto sähköjen sijaan). Lähetyksessä oli alkutervehdys, yksi juonto+satanen, viisi sähköä, kolme sähkö+satasta, yksi jälkijuonto, sähköä ja loppujuonto.

4.1.3 Yle Uutiset kello 19.10

Kello 19.10:n uutislähetys oli noin kymmenen minuuttia pitkä ja yleensä siihen sisältyi parikin pitkä juttua. Aineistonkeruupäivänä lähetyksen laskettu kesto oli 9:44. Lähetyksessä oli alkutervehdys, yksi juonto+satanen, kaksi juonto+juttua, kaksi sähkö+satasta, neljä sähköä, yksi jälkijuonto, sähköä ja loppujuonto.

4.1.4 Yle Uutiset kello 20.30

Kello 20.30:n pääuutislähetys on ohjkeistoltaan arkisin 24 ja puoli minuuttia pitkä ja sen rakenne poikkeaa huomattavasti muista lähetyksistä – siinä on osioita, joita muissa tekstitetävissä lähetyksissä ei ole lainkaan. Lähetys alkaa alkutiivistyksellä ja otsikoilla, joissa summataan päivän tärkeimmät uutisaiheet. Kukin otsikko on yleensä vain yksi virke, ja tekstityksessä se pyritään yleensä tiivistämään yhteen repliikkiin. Vasta otsikoiden jälkeen uutistenlukija siirtyy pöydän taakse ja varsinainen lähetys alkaa.

Tärkeimmät ja ajankohtaisimmat uutisaiheet ovat yleensä alkupuolella lähetystä, tyypillisimmin juonto+juttu -muodossa, mutta joskus myös sähköinä ja satasina. Myös studiovieraat ja plasmaesitykset ovat yleensä lähetyksen alkupuolella, samoin puhelin- ja kuvasuorat, tosin poikkeuksiakin on, etenkin jos suoraa on lähetyksessä monta.

Noin puolivälissä lähetystä tulee ns. sähköblokki, jossa summataan päivän muita uutisia lyhyiden sähköjen muodossa. Sähköblokin sähköet ovat usein normisähköitä lyhempiä, joskus jopa vain n. 15 sekunnin mittaisia. Sähköblokin

jälkeen tulee ns. välipuffi, jossa uutistenlukija puffaa jotakin myöhemmin lähetyksessä tulevaa juttua.

Puffin jälkeen lähetys jatkuu vähemmän akuuteilla uutisaiheilla. Yleensä mukana on ainakin yksi kulttuuri- ja yksi talousjuttu juontoineen, joskus enemmänkin.

Viimeisen jutun jälkeen tulee usein verkkopuffi, jossa uutistenlukija puffaa jotakin Yle Uutisten verkkosisältöä. Verkkopuffin paikka lähetyksessä saattaa myös vaihdella.

Pääuutislähetysten sää on aina suora eli sen kertoo meteorologi sääkarttojen äärellä, ja tyypillisesti se kestää kaksi minuuttia. Sitä edeltää joko juontajan siirto säähän tai lyhyt sääkeskustelu juontajan ja meteorologin välillä, noin 20 sekuntia.

Sään jälkeen kamera siirtyy takaisin uutistenlukijaan, joka summaa yhdessä urheilutoimittajan kanssa tulevan Urheiluruudun pääaiheita (n. 20 sekuntia). Lopuksi uutistenlukija vielä puffaa jotakin tulevaa Yleisradion sisältöä, usein A-studiota tai Ajankohtaista kakkosta, ja sanoo näkemiin.

4.2 Tekstitykset, muistiinpanot ja muut materiaalit

Lähetystaltioiden lisäksi päivän uutislähetyksistä on tallessa tekstitystiedostot, joista näkyy mm. myös repliikit, jotka eivät menneet ruutuun, sekä tarkat lähetysajat ja repliikkikestot. Lähetettyjä repliikkejä oli kello 15:n uutisissa 56, kello 17:n uutisissa 89, kello 19.10:n uutisissa 113 ja kello 20.30:n uutisissa 243, alkupisteet mukaan lukien. Työvuoron aikana lähetettyjä repliikkejä oli siis 501.

Työvuoron aikana tehdyt muistiinpanot olen kirjoittanut puhtaaksi jälkeinpäin ja ne ovat tutkielman liitteenä (Liite 1). Muita materiaaleja ovat mm. iNewsissä olleet pohjat materiaalinkeruupäivän tekstitettäviin uutislähetysiin sekä muutama kuvakaappaus iNewsin ajolistasta päivän ajalta. Kuvakaappauksista näkee mm. kunkin uutisen lasketun keston.

5 Analyysi

Analyysissa nostan esiin sekä yksittäisiä uutisia ja niiden tekstityksiä että muita työprosessin kohtia, jotka ansaitsevat huomiota. Olen jaotellut analysoitavat kohdat rutiini- ja poikkeustapauksiin, ja käsittelen niitä omissa alaluvuissaan. Prosessia kuvatessani viittaan työpariini nimellä A. Käsittelen lopuksi myös lyhyesti tekstitettävän materiaalin määrää ja ajankäyttöä.

5.1 Rutiinitapaukset

Tässä alaluvussa esittelen muutamaa rutiinitapausta työvuoron ajalta. Rutiinitapauksella tarkoitan tässä yhteydessä sellaisia tekstitettäviä uutisia, joiden kohdalla ei tapahtunut mitään odottamatonta tai erikoista ja jotka edustavat hyvin työn tyypillistä luonnetta. Esimerkkeinä käytän kahta toistuvaa sähköttä, pääuutislähetysten säätä sekä pääuutislähetysten studiovierassuoran ensimmäistä puoliskoa. Sähkeiden ja studiovieraan kohdalla käyn prosessia läpi repliikkikohtaisesti. Säätä käsittelen yleisemmällä tasolla.

5.1.1 Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti

Kello 15:n uutisissa oli sähke perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista. Sama sähke toistui muuttumattomana myös myöhemmissä uutislähetyksissä. Taulukossa 1 on kyseisen sähkeen iNews-pohja eli sama teksti, jonka uutistenlukija näkee prompterista, sekä sähkeen ensimmäinen lähetetty tekstitysversio.

Taulukko 1: Perussuomalaiset-sähke, ensimmäinen versio

Sähke	Ensimmäinen tekstitysversio
Perussuomalaiset rakentaa vaihtoehtobudjettinsa kotimaisen energian ja elvytyspaketin varaan.	Perussuomalaisten varjobudjetti - perustuu kotimaiseen energiaan ja elvytyspakettiin.
Perussuomalaiset käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa euroa teiden kunnostamiseen, julkisten rakennusten homekorjauksiin, kohtuuhintaisten asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyritysten rahoittamiseen.	Puolue käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa - teihin, homekorjauksiin, asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyrityksiin.
Hallituksen esitykseen verrattuna puolue lykkäisi valtionvelan maksua.	Puolue lykkäisi valtionvelan maksua.
Perussuomalaiset alentaisi myös energiaveroa ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä. (37 sekuntia)	Perussuomalaiset alentaisi myös energiaveroa - ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä.

37 sekunnin kesto tarkoittaa, että sähke tulisi saada tiivistettyä noin seitsemään kaksiriviseen repliikkiin.

Ensimmäisen virkkeen kohdalla käytin *vaihtoehtobudjetin* tilalla lyhempää *varjobudjettia*. Keskustelimme termistä työparin kanssa ja totesimme, että varjobudjetti on terminä tarpeeksi yleinen ja ymmärrettävä, jotta sitä voi tässä tilanteessa käyttää. Lisäksi muutin virkkeen rakennetta siten, että se kertoo, mille puolueen varjobudjetti perustuu – asia on sama, vaikka perussuomalaiset ei enää olekaan subjektina. Ilmaisuu on tiiviimpi, mutta kaikki oleellinen informaatio välittyy katsojalle.

Perussuomalaisten varjobudjetti -
perustuu kotimaiseen energiaan
ja elvytyspakettiin.

Toisesta virkkeestä jätin valuuttailmaisun pois, sillä asiayhteydestä on selvää, että puhutaan euroista. Summaa seuraavaa listaa tiivistin roimasti, jotta saisin listan kaikki kohdat mahtumaan yhteen repliikkiin. Listan mahtuminen yhteen repliikkiin ei ole mikään itseisarvo, mutta sen jakaminen olisi tarkoittanut virkkeen jakamista kolmelle repliikille, ja jakomahdollisuuksia pohtiessani kaikki niistä tuntuivat rytmin kannalta kömpelöiltä. Listoista on usein helppo tiivistää jättämällä osa listatuista asioista pois (ja lisäämällä listan alkuun *mm.* tai *esim.*), mutta tässä tapauksessa en halunnut sitä tehdä. Päätin, että on tärkeämpää saada puolueen aiotut rahankäyttökohteet esiin kuin kertoa yksityiskohtia.

Jos sanon *teihin* enkä *teiden kunnostamiseen*, onko rahankäyttökohde tarpeeksi selvä katsojalle? Miettiikö katsoja, aikooko perussuomalaiset vaikkapa rakentaa lisää teitä? Se on mahdollista, mutta perusajatus kuitenkin välittyi: perussuomalaisille tiet ovat tärkeitä.

Julkisten rakennusten homekorjaukset tiivistyi helposti pelkiksi homekorjauksiksi. Tarkennus julkisista rakennuksista jäi pois, mutta uskon, että on asiayhteydestä ymmärrettävissä niiden olevan kyseessä, valtion rahoista kun puhutaan. Mietin, että kyse on varmaankin esimerkiksi homekouluista, joista on julkisuudessa puhuttu paljon.

Eniten listassa minua harmitti jättää kohtuuhintaisuus pois *kohtuuhintaisten asuntojen rakentamisesta*. Jotta sen olisi saanut mahtumaan repliikkiin, olisi kuitenkin pitänyt jättää kokonaan pois joku muu kohta listalta (homekorjaukset tai kasvuyritykset) tai jakaa lista useampaan repliikkiin. Yritinkin tätä, mutta en saanut repliikkijaosta järkevän näköistä. Päädyin siis jättämään kohtuuhintaisuuden pois ja luottamaan siihen, etteivät katsojat oleta perussuomalaisten olevan luksuslukaalien rakentamisen kannalla.

Kasvuyritysten rahoittamisesta oli puolestaan varsin helppoa jättää rahoittaminen pois. Jos perussuomalaiset käyttäisi valtion rahoja kasvuyrityksiin, mielestäni on ymmärrettävissä, että sillä tarkoitetaan juuri kyseisten yritysten rahoittamista tai tukemista.

Näillä tiivistyksillä koko pitkä lista mahtui yhteen repliikkiin.

Puolue käyttäisi valtion omaisuuden
myyntituloista 750 miljoonaa -

teihin, homekorjauksiin, asuntojen
rakentamiseen sekä kasvuyrityksiin.

Seuraavan virkkeen kohdalla mietin, että koska kyse on varjobudjetista, vaihtoehdosta hallituksen budjetille, niin on eksplikoimattakin jokseenkin selvää, että vertailukohtana on juuri hallitus. Siksi päätin, että kohdan *hallituksen esitykseen verrattuna* voi tässä jättää pois ilman, että ymmärrettävyys kärsii.

Puolue lykkäisi valtionvelan maksua.

Viimeiseen virkkeeseen en enää tehnyt muutoksia, sillä sähke oli jo tiivistynyt tarpeeksi. Jaoin vain virkkeen kahteen repliikkiin parhaasta katsomastani kohdasta.

Perussuomalaiset
alentaisi myös energiaveroa -

ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä.

Sähkeen muokkaukseen meni noin viisi minuuttia. Tuloksena oli seitsemän repliikkiä, joista kolme oli yksirivisiä. Lukuaitaa oli siis runsaasti.

Sähkeeseen ilmestyi Q-Livessä huutomerkki kahteen otteeseen ennen lähetystä. Molemmilla kerroilla katsoin iNewsistä, oliko tekstiin tullut muutoksia, eli luin sähkeen läpi ja vertasin kutakin virkettä muokattuihin repliikkeihin. Tekstimuutoksia ei kuitenkaan näkynyt, joten poistin huutomerkin molemmilla kerroilla. Tein myös oikoluvun sähkeeseen ja merkitsin sen lähetysvalmiiksi.

Lähetettäessä sähke tuntui jopa liian väljältä – osa repliikeistä roikkui turhan pitkään ruudussa. Mietin, että muokkaan siitä hieman pidemmän, jos se toistuu seuraavissa lähetyksissä.

Sähke toistui muuttumattomana kello 17:n uutisissa. Liitimme ajolistaan jo lähetetyn version, mutta muokkasin sitä pidemmäksi, koska aiempi versio tuntui

liiankin tiiviiltä. Yritin listan laajentamista, mutta en vielääkään saanut *kohtuuhintaisten asuntojen rakentamista* istumaan järkevästi, joten lopulta jätin listan ennalleen. Päädyn muokkaamaan sähkettä vain rivin verran pidemmäksi.

Taulukko 2: Perussuomalaiset-sähke, toinen versio

Sähke	Toinen tekstitysversio
Perussuomalaiset rakentaa vaihtoehtobudjettinsa kotimaisen energian ja elvytyspaketin varaan.	Perussuomalaisten varjobudjetti - perustuu kotimaiseen energiaan ja elvytyspakettiin.
Perussuomalaiset käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa euroa teiden kunnostamiseen, julkisten rakennusten homekorjauksiin, kohtuuhintaisten asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyritysten rahoittamiseen.	Puolue käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa - teihin, homekorjauksiin, asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyrityksiin.
Hallituksen esitykseen verrattuna puolue lykkäisi valtionvelan maksua.	<u>Hallitukseen verrattuna</u> puolue lykkäisi valtionvelan maksua.
Perussuomalaiset alentaisi myös energiaveroa ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä. (33 sekuntia)	Perussuomalaiset alentaisi myös energiaveroa - ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä.

Vaikka sähkeen sisältö oli sama, sen kesto oli 4 sekuntia lyhempi kuin kello 15:n uutisissa, koska uutistenlukija vaihtui. Tämä ei kuitenkaan ollut ongelma, koska olin jo tiivistänyt sitä runsaasti.

Ennen lähetystä sähkeeseen ilmestyi Q-Livessä kertaalleen huutomerkki. Vertasin jälleen iNewsin pohjia repliikkeihin, mutta en löytänyt muutoksia, joten poistin huutomerkin.

Sama sähke toistui muuttumattomana myös kello 19.10:n uutisissa, jolloin lähetimme saman riviä pidemmän version kuin kello 17:n uutisissa.

Sähke toistui myös pääuutislähetyksessä. Liitin kello 17 uutisten version ajolistalle ja merkitsin sen tehdyksi, koska sähkeen sisältö ei ollut muuttunut. Ennen lähetystä sähkeeseen ilmestyi vielä huutomerkki. iNews-pohjissa ei näkynyt muutoksia, mutta päätin kuitenkin muokata sähkettä vielä hieman yhdistämällä kaksi viimeistä repliikkiä:

Taulukko 3: Perussuomalaiset-sähke, kolmas versio

Sähke	Kolmas tekstitysversio
Perussuomalaiset rakentaa vaihtoehtobudjettinsa kotimaisen energian ja elvytyspaketin varaan.	Perussuomalaisten varjobudjetti - perustuu kotimaiseen energiaan ja elvytyspakettiin.
Perussuomalaiset käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa euroa teiden kunnostamiseen, julkisten rakennusten homekorjauksiin, kohtuuhintaisten asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyritysten rahoittamiseen.	Puolue käyttäisi valtion omaisuuden myyntituloista 750 miljoonaa - teihin, homekorjauksiin, asuntojen rakentamiseen sekä kasvuyrityksiin.
Hallituksen esitykseen verrattuna puolue lykkäisi valtionvelan maksua.	Hallitukseen verrattuna puolue lykkäisi valtionvelan maksua.
Perussuomalaiset alentaisi myös energiaveroa ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä. (33 sekuntia)	<u>Se alentaisi myös energiaveroa ja lisäisi turpeen ja hakkeen käyttöä.</u>

Vaikka aikaa oli runsaasti, yhdistin viimeiset kaksi repliikkiä, jotta kokonaisuus olisi helpompi hahmottaa. Koska puolueen nimi ei repliikkiin mahtunut, päädyin käyttämään *se*-pronominia, koska pelkkä *puolue* olisi ollut toistoa edellisestä repliikistä. Jälkeenpäin kuitenkin tuntuu, että ratkaisu ei ollut hyvä – selkeyttämisen sijaan se hämärtää asiaa. *Se*-pronomini viittaa yleensä lähimpään mahdolliseen substantiiviin, mikä tässä tapauksessa olisi *valtionvelan maksu*. Vaikka asiayhteydestä on selvää, että pronominilla viitataan puolueeseen, saattaa viittausvirhe hidastaa asian hahmotusta. Siksi *puolue* olisi kenties ollut parempi vaihtoehto, vaikka toistoa olisikin syntynyt.

Työpäivän aikana sähke oli työn alla yhteensä kahdeksaan eri otteeseen ja siitä lähetettiin kolme eri versiota, vaikka iNews-pohjissa sähkeen teksti ei muuttunut lainkaan.

5.1.2 Katsastus

Toinen toistuva sähke käsitteli katsastuksia. Kello 15:n uutisissa lopullisen sähkeen sisältö oli seuraava:

Taulukko 4: Katsastus-sähke, ensimmäinen versio

Sähke klo 15	Ensimmäinen lähetetty tekstitysversio
Liikenteen turvallisuusvirasto harkitsee, pitäisikö auton ensimmäinen katsastus siirtää vuodella eteenpäin ja olisiko katsastusvälejä syytä väljentää.	Trafissa harkitaan, pitäisikö auton ensikatsastus siirtää vuodella - ja katsastusvälejä väljentää.
Nyt Suomessa uusi auto pitää katsastaa ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden iässä.	Nyt uusi auto pitää katsastaa viimeistään kolmen vuoden iässä.
Sen sijaan eurooppalaisessa mallissa ensimmäinen katsastus on viimeistään neljäntenä vuonna ja tämän jälkeen joka toinen vuosi.	Euromallissa ensikatsastus on neljäntenä vuonna - ja sitten joka toinen vuosi.
Liikenteen turvallisuusviraston Trafim mukaan katsastusta koskevan EU-direktiivin soveltamista mietitään myös meillä.	Trafi harkitsee katsastuksen EU-direktiivin soveltamista meilläkin.

Kestoa sähkeellä oli iNewsin mukaan 36 sekuntia, joten lukuajan puolesta se pitäisi tiivistää maksimissaan seitsemään repliikkiin.

Sähkeen sisäinen rakenne – virkkeiden järjestys – muuttui ensimmäisen muokkaukserran ja lähetyksen välissä. Ensimmäistä versiota ei ole tallessa, joten käsittelen sähkeen tekstityksen tässä siinä järjestyksessä, missä virkkeet lopullisessa sähkeessä olivat.

Kun muokkasin sähkettä ensimmäisen kerran, oli aloituslause vielä passiivissa (*Liikenteen turvallisuusvirastossa harkitaan...*). Pidin saman muodon myös tekstityksessä, vaikka passiivia tulisikin uutiskielessä välttää (Bruun ym. 1986, 194; ks. Luku 2.2.2). Pohdin jonkin aikaa, voiko Liikenteen turvallisuusviraston sijalla käyttää pelkkää Trafia – se säästäisi mukavasti tilaa. Päädyin pelkkään Trafiin, sillä mielestäni viraston rooli tulee selville kontekstista, vaikka Trafi-nimi ei olisikaan tuttu kaikille katsojille. Toisaalta ne, joita asia koskee, lienevät tuttuja lyhemmänkin nimen kanssa.

Poistin ensimmäisestä virkkeestä myös turhaa toistoa. *Pitäisikö ja olisiko syytä* ovat merkitykseltään hyvin lähellä toisiaan, joten jätin jälkimmäisen pois. Lisäksi karsin pois sanan *eteenpäin*, sillä kontekstista oli selvää, mihin suuntaan siirto tapahtui. Oivalsin vasta työvuoron jälkeen, reflektion yhteydessä, että *siirtää eteenpäin* olisi voinut korvata sanalla *lykätä*. Ensimmäisestä virkkeestä tuli näin kolme repliikkiä, joista kaksi oli yksirivisiä. Olisin mieluusti tiivistänyt virkkeen kahteen repliikkiin, mutta en tässä kohden nähnyt siihen näppärää keinoa.

Trafissa harkitaan, -

pitäisikö auton ensimmäinen
katsastus siirtää vuodella -

ja katsastusvälejä väljentää.

Toisessa virkkeessä jätin pois viittauksen Suomeen, sillä mielestäni oli kontekstista selvää, että siinä kohden puhuttiin Suomen tilanteesta. Samoin jätin pois *ensimmäisen kerran*, sillä ensimmäisestä katsastuksesta puhuttiin juuri edellisessä virkkeessä ja muutenkin asia tuli mielestäni ilmi kontekstista. Täten virkkeen sai yhteen repliikkiin.

Nyt uusi auto pitää katsastaa
viimeistään kolmen vuoden iässä.

Seuraavassa virkkeessä jätin pois aloituksen *sen sijaan*, sillä vertailu ilmeni muutenkin. Lisäksi lyhensin *eurooppalaisen mallin* pelkäksi *euromalliksi*. Samoin *tämän jälkeen* korvasin sanalla *sitten*.

Euromallissa ensimmäinen
katsastus on neljäntenä vuonna -
ja sitten joka toinen vuosi.

Viimeisessä virkkeessä jätin jälleen pelkän Trafin tekstitykseen. Tässä kohtaa myös päätin jättää passiivirakenteen pois ja sanoa suoraan, että Trafi sitä asiaa harkitsee. Samalla vaihdoin verbiä, sillä aktiivimuodossa harkitseminen kuulosti tässä kontekstissa miettimistä paremmalta. *Katsastusta koskevan EU-direktiivin* lyhensin *katsastuksen EU-direktiiviksi*. Tämä ei kenties ole virallinen termi, mutta se tuntui ymmärrettävältä.

Trafi harkitsee katsastuksen EU-
direktiivin soveltamista meilläkin.

Täten sähkeestä tuli seitsemän repliikkiä, joista kolme oli yksirivisiä, joten lukuajan suhteen ei ollut ongelmia. Sähkeen muokkaamiseen meni noin kolme minuuttia.

Kello 14.07 sähkeeseen oli ilmestynyt huutomerkki. Vertasin muokkaamiani repliikkejä iNewsin pohjiin, enkä nähnyt merkittäviä muutoksia. Aloituserä oli tässä vaiheessa muuttunut passiivista aktiivilauseeksi, mutta se jäi minulta huomaamatta, joten passiivi jäi tekstitykseen. Poistin huutomerkin, mutta jäin vielä miettimään aloitusvirnettä. Helppolukuisuuden vuoksi halusin tiivistää ensimmäisen virkkeen kahdeksi repliikiksi. Muutin *ensimmäisen katsastuksen* muotoon *1. katsastus*, mutta vaikka järjestyslukujen merkitsemistä numeroin pidetään uutistekstityksessä hyväksyttävänä, ratkaisu näytti kömpelöltä. Lopulta muokkasin sen muotoon *ensikatsastus*, mikä toimi mielestäni hyvin. Tein saman muokkauksen myös toiselle *ensimmäiselle katsastukselle* myöhemmin sähkeessä. Sähkeen tarkastukseen ja muokkaukseen meni noin kaksi minuuttia.

Kello 14.22 sähkeessä oli jälleen huutomerkki. Tällä kertaa sen sisäinen järjestys oli muuttunut. Muokkasin tekstityksen uuden järjestyksen mukaiseksi. Lopuksi tein sille oikoluvun ja merkkasin sen valmiiksi. Tähän meni yhteensä noin kolme minuuttia.

Repliiikkejä oli kuusi, joten 36 sekunnin sähkössä luku-aikaa oli mukavasti. Lähetyksessä rytmitys oli hyvä, enkä nähnyt syytä muutoksiin luku-aikojen tai rytmityksen perusteella.

Kun avasimme kello 17 uutisten ajolista, katsastussähkö oli listalla samassa muodossaan kuin missä se oli kello 15:n uutisissa lähetetty. Identtisestä sisällöstä huolimatta se oli iNewsin mukaan kestoaltaan kaksi sekuntia lyhempi, johtuen uutistenlukijan vaihtumisesta; sähkö oli siis lyhentynyt 36 sekunnista 34 sekuntiin. Tämä ei kuitenkaan tuottanut ongelmia, koska sähkö oli jo tehokkaasti tiivistetty ja luku-aikaa oli hyvin. Insertoin valmiiksi muokatun sähköen Q-Liven ajolistalle ja merkkasin sen tehdyksi.

Kello 16.27 katsastussähkö "putosi kellumaan" – sähkö siis poistettiin lähetyksestä, mutta sitä ei tuhottu, vaan se jäi listalle, mistä sen voi helposti palauttaa lähetykseen. iNewsissä tämä näkyy sähköen nimen muuttumisena siniseksi, Q-Livessä taas sähkö siirtyy listalla alaspäin, lähetyksen jälkeen.

Kello 16.35 sähkö oli palannut listalle ja siinä oli huuto-merkki. Sen nimi oli muuttunut katsastus 15:sta katsastus 17:ksi, joten muutoksia oli tiedossa. Pohjat olivatkin muuttuneet jonkin verran. Taulukossa 5 tekstitykseen tehdyt muutokset on alleviivattu.

Taulukko 5: Katsastus-sähkö, toinen versio

Sähkö klo 17

Toinen lähetetty tekstitysversio

<p>Liikenteen turvallisuusvirasto täsmentää aiempaa lausuntoaan ja kertoo, ettei se tällä hetkellä harkitse auton katsastusvälien väljentämistä.</p>	<p><u>Trafi täsmentää aiempaa lausuntoaan ja kertoo, - ettei se harkitse katsastusvälien väljentämistä.</u></p>
<p>Nyt Suomessa uusi auto pitää katsastaa ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden iässä.</p>	<p>Nyt uusi auto pitää katsastaa viimeistään kolmen vuoden iässä.</p>

Sen sijaan eurooppalaisessa mallissa ensimmäinen katsastus on viimeistään neljäntenä vuonna ja tämän jälkeen joka toinen vuosi.	Euromallissa ensikatsastus on neljäntenä vuonna - ja sitten joka toinen vuosi.
Liikenteen turvallisuusviraston Trafín mukaan katsastusta koskevan EU-direktiivin soveltamista mietitään myös meillä aikaisintaan muutaman vuoden kuluttua.	Trafi harkitsee katsastuksen EU-direktiivin soveltamista meilläkin - <u>aikaisintaan</u> <u>muutaman vuoden päästä.</u>

Sähkeen alussa ja lopussa oli siis uutta materiaalia. Sähkeen laskettu kesto oli muutosten myötä pidentynyt 37 sekuntiin.

Muokkasin ensimmäisen virkkeen uusiksi. Jätin jälleen viraston kuvauksen pois ja käytin vain sen lyhempää nimeä. Jätin pois myös *tällä hetkellä* -tarkennuksen, sillä jo lauseen aikamuoto kertoo, että kyse on nykyhetkestä. Seuraavissa virkkeissä ei ollut muutoksia, joten jätin ne ennalleen. Aivan loppuun lisäsin *aikaisintaan muutaman vuoden päästä*. Lisäys oli muuten muutosten mukainen, mutta korvasin sanan *kuluttua* sanalla *päästä*, koska se on hieman lyhempi.

Sähkeen tarkistukseen ja muokkaukseen meni n. kaksi minuuttia. Tuloksena oli seitsemän repliikkiä, joista yksi oli yksirivinen.

Katsastussähke lähetettiin vain kahdessa päivän uutislähetyksistä, kahtena eri versiona. Työn alla se oli viidesti.

5.1.3 Sää

Suoran, meteorologin esittämän sään tekstittämisessä on omat haasteensa. Meteorologi ei lue säätekstejä prompterista, vaan puhuu enemmän tai vähemmän spontaanisti. Riippuu vuorossa olevasta meteorologista kuinka hyvin sääpohjat pitävät paikkansa ja kuinka paljon säähän yleensäkin tulee materiaalia. Tällä kertaa sääpohjat olivat melko hyvät ja ne oli helppo muotoilla repliikeiksi. Lähetyksessä ne eivät kuitenkaan pitäneet täysin yhtä meteorologin puheiden

kanssa – meteorologi puhui paljon enemmän kuin pohjissa oli sisältöä ja paikoin eri järjestyksessä. Näytän taulukossa 6 rinnakkain saamamme sääpohjat, niiden pohjalta tehdyt repliikit ja litteroinnin meteorologin puheesta. Säähohjilla olevat säägrafiikkamerkinntät kertovat, minkä grafiikan yhteyteen kukin pätkä kuuluu, mikä auttaa lähettäessä, jos puhe ei seuraa pohjia. Nämä grafiikkamerkinntät jätämme aina tekstityksen lomaan helpottamaan sään kulun seuraamista. Käytämme niiden kohdalla Q-Liven toimintoa, joka estää repliikin lähettämisen ruutuun – näin ne näkyvät tekstittäjälle, mutta tämä ei voi vahingossakaan lähettää niitä.

Taulukko 6: Sää, Yle Uutiset klo 20.30

iNews-pohjat	Tekstitys	Meteorologin puhe
<p>KELIKUVA</p> <p>Lunta pyryttää edelleen Lapissa, mutta sateet ovat väistymässä ja sää selkenee ja kylmenee jo yöllä.</p>	<p>Lunta pyryttää edelleen Lapissa, - mutta sateet ovat väistymässä ja sää selkenee ja kylmenee jo yöllä.</p>	<p>Sää on selkenemässä ja kylmenemässä, mutta vielä toistaiseksi lumisateita liikkuu maan pohjoisosissa.</p>
<p>TUTKA</p> <p>Tänään runsaita sateita on liikkunut etenkin maan länsi- ja pohjoisosissa. Länsirannikolta Kainuuseen sademäärä on monin paikoin 20 mm. Lapissa on lunta tullut jopa 15 cm.</p>	<p>Tänään runsaita sateita on liikkunut etenkin maan länsi- ja pohjoisosissa.</p> <p>Länsirannikolta Kainuuseen sademäärä on monin paikoin 20 mm.</p> <p>Lapissa on lunta tullut jopa 15 cm.</p>	<p>Päivän aikana reippaita sateita on liikkunut eri puolilla maata. Runsaimmat sateet ovat tulleet länsirannikolta kohti Kainuuta ulottuvalla alueella, missä vettä on tänään kertynyt reilut 20 mm. Ja pohjoisosissa on lunta tämän päivän aikana kertynyt paikoin 15 cm.</p>
<p>HAVAINTO</p> <p>Etelässä on vielä tänään ollut hyvin lämmin.</p>	<p>Etelässä on vielä tänään ollut hyvin lämmin.</p>	<p>Edelleen siis paikoin lumisateita liikkuu Pohjois-Lapissa. Lämpötilat ovat hieman pakkasen puolella. Muualla maassa ollaan plussan puolella ja etelässä lämpöä on lähes kymmenen astetta, eli aika paljon näin marraskuiksi.</p>

<p>ANIMAATIO</p> <p>Yön aikana sateet väistyvät, kun lännestä vahvistuu korkeapaine.</p>	<p>Yöllä sateet väistyvät, kun lännestä vahvistuu korkeapaine.</p>	<p>Pohjoisessa varoitetaan huonosta ajokelistä sekä noiden lumisateiden vuoksi että sen vuoksi, että yön aikana tien pinnat jäätyvät. Nyt nimittäin nuo sateet ovat väistymässä itään ja lännestä vahvistuu meille korkeapaine ja sää selkenee ja kylmenee.</p>
<p>AAMU</p> <p>Lapissa selkenee ja pakkaneen kiristyy 10 ja 15 asteen välille.</p>	<p>Lapissa selkenee ja pakkaneen kiristyy -10 ja -15 asteen välille.</p>	<p>Pohjoisessa voi yöllä jo pakkasta olla kymmenestä viiteentoista astetta.</p>
<p>ETELÄ-SUOMI</p> <p>Maan etelä- ja keskiosissa myös vähän viilenee. Edelleen pilvisyys on runsasta ja paikoin tihuuuttaa vettä.</p>	<p>Maan etelä- ja keskiosissa myös vähän viilenee.</p> <p>Pilvisyys on runsasta ja paikoin tihuuuttaa vettä.</p>	<p>Maan etelä- ja keskiosissa pilvisyys pysyy runsaana ja heikkoja tihkumaisia sateita voi huomisen aikana paikoitellen tulla ja aivan itärajalta sateet voivat olla myös lunta. Lämpötilat nousevat... laskevat kyllä tämänpäiväisestä, mutta huomenna on vielä melko lauha päivä maan eteläosissa.</p>
<p>POHJOIS-SUOMI</p> <p>Pohjoisessa on aurinkoista ja päivälläkin kunnolla pakkasta.</p>	<p>Pohjoisessa on aurinkoista ja päivälläkin kunnolla pakkasta.</p>	<p>Pohjoisessa on sen sijaan päivälläkin pakkasta ja aurinko pääsee paistamaan sen aikaa kun se paistaa ja pakkasta on päivälläkin kymmenkunta astetta.</p>
<p>ANIMAATIO</p> <p>Viikon edetessä korkeapaine vahvistaa otettaan.</p>	<p>Viikon edetessä korkeapaine vahvistaa otettaan.</p>	<p>Ja suuria muutoksia ei viikon aikana säässä tapahdukaan.</p>
<p>TORSTAI</p> <p>Selkeää pakkassäätä on tiedossa etenkin maan pohjois- ja itäosiin. Etelässä ja lännessä pilvisyys on runsaampaa.</p>	<p>Selkeää pakkassäätä on tiedossa etenkin maan pohjois- ja itäosiin.</p> <p>Etelässä ja lännessä pilvisyys on runsaampaa.</p>	<p>Korkeapaine hallitsee säätämme ja näillä näkymin torstaina aurinko pääsee paistamaan niin maan pohjois- kuin itäosissa. Suuressa osassa maata lämpötilat laskevat pakkasen puolelle, mutta lännessä</p>

		ja etelässä on muutama aste plussaa ja pilvisuus on runsasta ja edelleen heikkoja sateitakin voitulla.
PERJANTAI Sateita ei ole näköpiirissä.	Perjantaina sateita ei ole näköpiirissä.	Muuten kyllä sateet jäävät viikon edetessä hyvin vähiin. Pääosin on poutaista ja osin aurinkoistakin pakkassäätä tiedossa ja jos ei ihan etelää myöten lämpötilat käy päivisin pakkasella niin öisin on kyllä pakkasta koko maassa.

Repliikejä tuli vain 15, joten oli selvää, että löyhää tulee olemaan. Sää kestää pääuutislähetyksessä kaksi minuuttia, eli viiden sekunnin kaksirivisiä repliikejä voisi olla jopa 24 ennen kuin tahti alkaisi olla liian kireä. Säässä on tietenkin hyvä jättää aikaa myös sääkarttojen katselulle, mutta silti 15 tuntui liian vähältä. Lähettäessä jäikin sitten melko pitkiä pätkiä ilman mitään ruututekstiä. iNews-pohjilla olleet grafiikkamerkinnot (KELIKUVA, TUTKA, HAVAINTO jne.) olivat myös todella tarpeen lähetettäessä – kun meteorologi puhui aivan muuta kuin mitä repliikeissä luki, oli tärkeää tietää, minkä kuvan yhteyteen mikäkin repliikki kuului. Näin sain lähetettyä ne suurin piirtein oikeaan aikaan.

5.1.4 Studiovieras

Uutisten päälähetyksessä kello 20.30 oli studiovieras, jonka suora haastattelu oli jaettu kahteen puolentoista minuutin pituiseen osioon. Puolikkaiden välissä oli aiheeseen liittyvä Ahtisaaren satanen. Haastattelusta oli iNewsissä vain aiotut kysymykset, eli vastaukset joutuisimme tekstittämään suorana. Itse olin lähetyksenvuorossa, joten työparini A hoiti suoratekstityksen. Koska en itse tekstittänyt haastateltavaa, en voi kommentoida repliikkien muodostamista erityisen tarkasti. Käyn kuitenkin suorana tekstitettävät osuudet läpi lähetyksen jälkeen käymämme keskustelun perusteella. A myös muokkasi kysymyspohjat ennen lähetystä.

Suoratekstitys on aina haasteellista, mutta haastattelun jakaminen kahteen osaan siten, että välissä on muuta tekstitettävää (esim. satanen tai juttu, johon on tekstit

valmiina), tuo tehtävään lisähaasteita. Suoratekstityksessä on aina viivettä, jonka määrä riippuu suuresti aiheesta sekä haastateltavan selkeydestä ja puhenopeudesta. Nopea vaihto viiveellä tekstitettävästä haastattelusta viiveettömään, valmiiseen tekstitykseen tarkoittaa, että lähes poikkeuksetta haastattelun loppu jää tekstittämättä.

Taulukossa 7 näkyy rinnakkain iNewsissä olleet pohjat, lähettämämme tekstitys sekä haastattelun litteroitu puhe. Tekstityksestä kysymykset oli muokattu etukäteen iNews-pohjien perusteella ja vastaukset tekstitettiin suorana. Taulukossa studiovieraan puhe sekä puheesta suorana tekstitetyt repliikit näkyvät lihavoituna, jotta ne erottuisivat uutistenlukijan puheesta ja repliikeistä. Lähetyksessä tekstit eroteltiin konventioiden mukaisesti väreillä: uutistenlukija keltaisella ja studiovieras valkoisella. Haastattelun taustalla näkyi Syyrian kartta, johon oli merkitty kunkin tahon hallitsevat alueet.

Taulukko 7: Studiovieras, Yle Uutiset klo 20.30

iNews-pohjat	Tekstitys	Puhe
Katsotaan Syyrian tilannetta laajemmin Helsingin yliopiston professorin HANNU JUUSOLAN kanssa.	-Katsotaan tilannetta tarkemmin professori Hannu Juusolan kanssa.	Ja katsotaan Syyrian tilannetta laajemmin Helsingin yliopiston professorin Hannu Juusolan kanssa. Tervetuloa. Kiitos.
Syyrian länsiosissa armeija ja sen ulkomaiset liittolaiset (kuten Libanonin Hizbollah-liike) etenevät taistelussa niin sanottuja maltillisia kapinallisia vastaan.	Syyrian länsiosissa armeija ja sen ulkomaiset liittolaiset - etenevät taistelussa ns. maltillisia kapinallisia vastaan.	Syyriassa tilanne on se, että maan länsiosissa armeija ja sen ulkomaiset liittolaiset etenevät maltillisia kapinallisia vastaan.

<p>Pohjoisessa taas etenee ääri-islamalainen Isis-liike; Aleppon suurkaupungissa maltilliset kapinalliset ovat armeijan ja Isisin puristuksissa.</p>	<p>Pohjoisessa taas etenee ISIS-liike. Aleppossa maltilliset kapinalliset ovat armeijan ja ISISin puristuksissa.</p>	<p>Pohjoisessa etenee ISIS, ääri-islamalainen ISIS-liike, ja tuonne Aleppon suurkaupunkiin sitten nuo maltilliset kapinalliset ovat jääneet ikään kuin puristuksiin armeijan ja ISISin väliin.</p>
<p>tiivis analyysi KUKA SYYRIASSA ON NISKAN PÄÄLLÄ?</p>	<p>Kuka Syyriassa on niskan päällä?</p>	<p>Hannu Juusola, kuka tässä on niskan päällä?</p>
	<p>Jo pidemmän aikaa hallitus on ollut niskan päällä.</p>	<p>Kyllähän itsestään selvä että jo pitemmän aikaa niin regimi tai hallitus on ollut, ollut niskan päällä. Se hallitsee kohta suurin piirtein kaikkia niitä keskeisiä alueita Damaskoksesta Aleppoon, missä syyrialaiset asuvat.</p>
<p>MITEN ISISIN ESIINMARSSI ON MUUTTANUT ISOA KUVAA?</p>	<p>Miten ISISin esiinmarssi on muuttanut isoa kuvaa?</p>	<p>Miten tuo ISISin mukaantulo, esiinmarssi, on vaikuttanut koko kuvaan?</p>
	<p>Se on vaikuttanut niin, - että Assadin sanomana on ollut se, että taistellaan terrorismia vastaan. Tämä on helpottanut taistelua.</p>	<p>Se on vaikuttanut ennen kaikkea sillä lailla, että kun As... Assadin sanoma kansalaisilleen on ollut se, että tässä taistellaan terroristeja vastaan, niin se, että ISIS tulee voimakkaana mukaan konfliktiin on auttanut Assadia saamaan tämän viestin perille omassa maassaan ja myös sitten kansainvälisen yhteisön keskuudessa. Eli, eli hänen,</p>

		hänen kannaltaan ainakin lyhyellä tähtämellä se on ollut, ollut hyvä, hyvä uutinen.
USA pommittaa Isis-järjestöä Syyriassa	USA pommittaa ISISiä Syyriassa.	USA on pommittanut ISISin asemia muun muassa tuolla Turkin rajalla.
MITEN TÄMÄ VAIKUTTAA SYYRIAN PRESIDENTIN ASSADIN ASEMAAN?	Miten tämä vaikuttaa Syyrian presidentin Assadin asemaan?	Miten sen vaikutus esimerkiksi Assadin asemaan?
	Lyhyellä tähtämellä se parantaa hänen asemaansa	No niin kuin sanoin niin, niin lyhyellä tähtämellä uskon, että se parantaa hänen asemaansa.
	USA on Assadin kanssa samalla puolella.	ISIS on, on selvästi vahvin näistä opposition voimista ja sen heikentäminen tietysti vahvistaa, vahvistaa tai on eduksi myös myös Assadille ja ennen kaikkea sitten sitten poliittisesti kun tässä nyt sitten ikään kuin kuin Yhdysvallat ja muu kansainvälinen yhteisö on de facto Assadin kanssa samalla puolella taistelemassa terroristeja vastaan.

Taulukosta 7 näkee, että uutistenlukija ei haastattelun aikana seuraa prompteria, sillä kysymykset eivät seuraa sanatarkasti iNewsin pohjia. Täysin spontaania ei uutistenlukijan puhe kuitenkaan ole, vaan hän seuraa pääpiirteissään käsikirjoitusta. Valmiit repliikit uutistenlukijan osuuksille ovat lähempänä iNews-pohjia kuin lopullista puhetta, mutta puheen poikkeamat pohjista ovat melko pieniä ja viesti välittyy selkeästi.

Haastateltavan puhe on huomattavan paljon spontaanimpaa. Haastateltavan virkkeet olivat pitkiä ja polveilevia eivätkä aina kieliopin mukaisia. Vaikka hänen puheensa oli pääosin sujuvaa, nopeaa ja asiantuntevan oloista, siinä esiintyi myös pientä takeltelua, lähinnä välittömän toiston muodossa ("myös myös", "sitten sitten", "kuin kuin"). Moni näistä seikoista hankaloittaa suoratekstittäjän työtä. Lisäkomplikaation toivat katoilevat kirjaimet ja sanat (ks. Luku 2.2.3), mikä aiheutti ylimääräistä viivettä sekä sen, että lopputuloksessa oli vähemmän repliikkejä kuin muuten olisi kenties ollut. Viive on yleensä pienimmillään noin 10 sekuntia. Tämä tarkoittaa, että suorasta viiveettömään tekstitykseen siirryttäessä suoran lopusta jää väistämättä tekstittämättä vähintään tuon minimiviiveen verran. Niin kävi myös tässä esimerkitapauksessa.

Jo pidemmän aikaa hallitus on ollut niskan päällä.	Kyllähän itsestään selvä että jo pitemmän aikaa niin regiimi tai hallitus on ollut, ollut niskan päällä. Se hallitsee kohta suurin piirtein kaikkia niitä keskeisiä alueita Damaskoksesta Aleppoon, missä syyrialaiset asuvat.
--	--

Kirjainten katoaminen suoratekstityksen aikana vaivasi tekstitystä jo ensimmäisen vastauksen aikana, toista repliikkiä kirjoittaessa. Sen sijaan, että olisi aloittanut toisen repliikin kirjoittamisen alusta, A päätti antaa sen olla ja siirtyä seuraavaan vastaukseen. Tämän vuoksi tekstitetty vastaus jäi varsin lyhyeksi. Ytimekäs tekstitys kuitenkin vastaa juuri siihen, mitä uutistenlukija kysyi. Vaihtoehtona olisi ollut viiveen kasvattaminen jo alkuvaiheessa suoraa, mikä olisi vaikeuttanut haastateltavan puheen seuraamista seuraavaa vastausta varten.

Se on vaikuttanut niin, - että Assadin sanomana on ollut se, että taistellaan terrorismia vastaan. Tämä on helpottanut taistelua.	Se on vaikuttanut ennen kaikkea sillä lailla, että kun As... Assadin sanoma kansalaisilleen on ollut se, että tässä taistellaan terroristeja vastaan, niin se, että ISIS tulee voimakkaana mukaan konfliktiin on auttanut Assadia saamaan tämän viestin perille omassa maassaan ja myös sitten kansainvälisen yhteisön keskuudessa. Eli, eli hänen, hänen kannaltaan ainakin lyhyellä tähtäimellä se on ollut, ollut hyvä, hyvä uutinen.
---	--

Toinen vastaus oli myös sisällöltään varsin haastava. Virke on todella pitkä ja jotta viive ei olisi kasvanut suunnattomaksi, A:n oli aloitettava sen tekstittäminen jo ennen kuin haastateltava oli saanut virkkeen loppuun. Ensimmäisen virkkeen tekstitysvastine jäikin hieman vajaaksi. Kolmannessa repliikissä A ei seurannut suoraan puhetta, vaan tiivistä sanoman ytimen ja pyrki täydentämään vajaaksi jäänyttä vastausta.

Lyhyellä tähtämellä se parantaa hänen asemaansa	No niin kuin sanoin niin, niin lyhyellä tähtämellä uskon, että se parantaa hänen asemiaan.
USA on Assadin kanssa samalla puolella.	ISIS on, on selvästi vahvin näistä opposition voimista ja sen heikentäminen tietysti vahvistaa, vahvistaa tai on eduksi myös myös Assadille ja ennen kaikkea sitten sitten poliittisesti kun tässä nyt sitten ikään kuin kuin Yhdysvallat ja muu kansainvälinen yhteisö on de facto Assadin kanssa samalla puolella taistelemassa terroristeja vastaan.

Kolmannen vastauksen ensimmäinen virke muotoutui näppärästi repliikiksi, kiireessä tosin piste jäi puuttumaan. Tämän jälkeen kirjaimia kuitenkin katoili jälleen ja A:lta kesti hetki päästä takaisin mukaan. Sitten suorasta siirryttiinkin jo Ahtisaaren satasen juontoon. Noin puolentoista minuutin suorassa lähetettiin lopulta 15 repliikkiä, joista alle puolet tekstitettiin suorana. Yksityiskohdat jäivät tekstityksessä vähiin, mutta uskon pääasian välittyneen katsojalle.

5.2 Poikkeustilanteet

Tässä alaluvussa käsittelen työvuoron aikana esiintyneitä poikkeustilanteita. Poikkeustilanteiksi lasken jollakin tapaa rutiinistyöstä erottuvat tai yllättävät tapaukset sekä järjestelmävirheet. Tällaiset poikkeustilanteet eivät kuitenkaan ole työssä kovin harvinaisia – tässäkin työvuorossa oli useita. Esimerkkeinä käsittelen verkkopuffin ja sääkeskustelun erikoista vuorovaikutusta ja lopputulosta, erään jutun järjestelmävirhettä sekä vaihtelua erään satasen tekstigrafiikkakäytännöissä.

5.2.1 Verkkopuffi ja sääkeskustelu

Pääuutislähetyksessä kello 20.30 on lähes aina jokin verkkopuffi, jossa mainostetaan jotain Yle Uutisten verkkosisältöä. Usein puffin sisältö tulee vasta hieman ennen lähetystä. Tässä lähetyksessä verkkopuffin sisältö tuli n. kello 20.20, jolloin otin heti sen työn alle. Puffi koski toimittaja Mika Mäkeläisen matkapäiväkirjaa hänen matkaltaan Antarktikselle, ja sen paikka oli viimeisen jutun (Kirsi Kunnas -juttu) jälkeen, juuri ennen sääkeskustelua, jonka kysymyspohjat laatii uutistenlukija.

Kello 20.21 verkkopuffin sisältö muuttui täysin – aihe oli sama, Mäkeläisen matkapäiväkirja, mutta aivan eri tavoin ilmaistuna. Päivitin puffin ja aloitin muokkaamisen alusta. Puffissa puhuttiin nyt *vuosisadan alun valaanpyyntibuumista*, mikä herätti minussa ihmetystä, sillä siinä muodossaan puffi viittasi 2000-luvun alkuun. Jätin työpisteen ja etsin puffin tehneen toimittajan uutismaiseman toiselta puolelta ja kysyin häneltä puffitekstistä. Hän totesi, että kyseessä on virhe – puffissa pitäisi viitata *viime* vuosisadan alkuun – ja sanoi korjaavansa asian. Kiirehdin takaisin työpisteelle. Palatessani kello oli 20.24.

Kello 20.25 puffin tehnyt toimittaja kävi työpisteellämme kiittämässä meitä tarkkuudestamme ja kertomassa, että puffi on nyt korjattu. Otin puffin heti työn alle. Samaan aikaan työparini muokkasi sääkeskustelupohjaa, missä viitattiin verkkopuffiin. Sain puffin muokattua kello 20.28, minkä jälkeen valmistauduin lähetykseen.

Pääuutislähetys on pitkä ja muuttuu usein lähetysten aikanakin, etenkin jos lähetyksessä on ollut studiovieras tai puhelin- tai kuvasuora, jonka pituus on poikennut suunnitellusta. Niin kävi tälläkin kertaa. Alkulähetysten suora venähti hieman pitkäksi, joten loppulähetystä oli lyhennettävä. Tuottajan ratkaisu oli poistaa verkkopuffi, joten sääkeskustelu tuli nyt heti viimeisen jutun jälkeen. Verkkopuffia seuranneen sääkeskustelun pohjaa ei kuitenkaan muutettu, koska lähetys oli käynnissä – uutistenlukijalle vain ilmoitettiin korvanappiin, että puffi on poistettu. Tekstittäjät eivät tätä tietoa saaneet. Toki näimme listalta, että puffia ei enää ollut, mutta emme tienneet, miten se tulisi vaikuttamaan sääkeskusteluun.

Kun Kirsi Kunnas -juttu loppui, siirryttiin siis suoraan sääkeskusteluun. Lähetin sen repliikin, mikä meillä oli valmiina, vaikka se viittasikin verkkopuffiin, jota ei lähetettykään. Uutistenlukija taas improvisoi, joten ruututeksti ja puhe eivät vastanneet toisiaan. Lisäksi kysymykset olivat aivan eri muodossa, mikä vaikutti myös siihen, mitä A saattoi kirjoittaa meteorologin vastauksesta ruutuun. Taulukossa 8 näkyy iNewsin pohjat, lähetetty tekstitys sekä uutistenlukijan ja meteorologin litteroitu puhe. Meteorologin osuudet on lihavoitu.

Taulukko 8: Sääkeskustelu, Yle Uutiset klo 20.30

iNews-pohjat	Tekstitys	Litteroitu puhe
Kuinka arktista säätä on tulossa?	Kuinka arktista säätä on tulossa?	Noh, Kerttu, millaista säätä, saadaanko huomenna lunta ja jäätä?
	Lunta on vielä pohjoisessa, - mutta muualla maassa sateita ei ole tiedossa.	Öö, ei. Lunta on vielä Pohjois-Lapissa, mutta muualla maassa kyllä sateita ei ole enää tiedossa, mutta pakkasta sen sijaan on.
Sateet loppuvat...		Mullakin runosuoni loppuu tähän. Kuinka paljon pakkasta, paljonko kylmenee?
		No aika reilusti kylmenee. Tulevana yönä voi 10 – 15 astetta olla pohjoisessa pakkasta ja tulevina öinä sitten vieläkin enemmän.
		Katsotaan.

Koska suoraa tekstittäessä tulee aina viivettä ja sääkeskustelun kesto on vain noin 20 sekuntia, keskustelun loppu jäi tekstittämättä. Pääasia tuli kuitenkin selville.

5.2.2 Yrityskaupat

Kello 19.10:n ja 20.30:n uutislähetyksissä lähetettiin juttu yrityskauppojen ongelmista. Pääosin juttu kuuluu rutiinitapauksiin, mutta ruudusta puuttumaan jäänyt repliikki tekee siitä poikkeustapauksen. Jutun muokkaus, tarkastaminen ja lähettäminen sujuivat kuitenkin muilta osin ilman suurempia kummallisuuksia, joten käytän sitä myös esimerkkinä jutun tekstittämisen prosessista. En kuitenkaan käsittele juttua repliikkikohtaisesti.

Otin kello 19.10:n uutisten YRITYSKAUPAT ONGELMAT -nimisen jutun työn alle kello 18.24 ja muokkasin sen repliikkeiksi käsikirjoituksen perusteella. Pohjissa oli melko paljon kirjoitusvirheitä, etenkin ylimääräisiä välilyöntejä keskellä virkkeitä, joten sen kanssa sai olla tarkkana. Haastattelun pätkiä muokkasin hieman yleiskielisemmiksi, mutta jätin repliikkeihin myös puhekielen elementtejä. Jutun muokkaamiseen meni noin kahdeksan minuuttia, jonka jälkeen merkitsin sen tehdyksi. Ikävä kyllä tätä ensimmäistä versiota ei ole tallessa.

Kello 18.46 jutulla oli iNewsissä ONLINE-merkintä, joten hain sen Assistista ja kävin sen videon kanssa läpi. Kuuntelun aikana tein vielä korjauksia repliikkeihin niiltä osin kuin se tuntui lukunopeuden ja selkeyden kannalta tarpeelliselta. Kuuntelun jälkeen katsoin vielä tekstigrafiikoiden paikat ja tein tarvittavat nostot niiden kohdille. Lopuksi tein jutulle oikoluvun. Oikoluku tarttui mm. Liljeström-nimeen, repliikkiviivan käyttöön ja moniin puhekielisyysksiin, mutta myös yksi korjaamatta jäänyt kirjoitusvirhe vielä löytyi. Korjasin sen ja merkitsin jutun valmiiksi. Jutun kuunteluun ja korjailuun meni noin kahdeksan minuuttia, eli saman verran kuin alun perin sen muokkaukseen.

Taulukossa 9 on alkuperäiset iNews-pohjat lyöntivirheineen kaikkineen sekä niiden perusteella tehdyt ja Assistin kautta tarkastetut repliikit. Tekstityksessä spiikki oli konventioiden mukaan keltaisella ja haastattelunpätkät valkoisella. Jälkimmäistä mallinnan taulukossa lihavoinnilla. iNews-pohjissa oleva 100%-merkintä tarkoittaa ns. satasta eli tässä tapauksessa haastattelunpätkiä.

Taulukko 9: Yrityskaupat-juttu

iNews-pohjat	Tekstitys
<p>Pirkko Liljeström astelee vanhan liikepaikkansa edustalla Töölössä. Nyt tiloissa toimii jo aivan eri alan yrittäjä. Liljeström ei yrityksistään huolimatta löytänyt jatkajaa pitkäikäiselle naistenvaateliikkeelleen.</p>	<p>-Pirkko Liljeström astelee vanhan liikepaikkansa edustalla Töölössä.</p> <p>Nyt tiloissa toimii eri alan yrittäjä.</p> <p>Liljeström ei löytänyt jatkajaa vanhalle naistenvaateliikkeelleen.</p>
<p>100% Pirkko Liljeström, ex-yrittäjä, Helsinki jossain vaiheessa oli oikein vakavia, mut yleensä se päätty että rahoitusta eivät saaneet.</p>	<p>Oli vakaviakin, mutta yleensä se päätty, kun eivät saaneet rahoitusta.</p>
<p>Tuoreen tutkimuksen mukaan kaatuneille yrityskaupoille on muutama pääsyy.</p>	<p>Tutkimuksen mukaan kaatuneille yrityskaupoille on syynsä.</p>
<p>100% Elina Varamäki, dosentti, Seinäjoen ammattikorkeakoulu. myyjän näkökulmasta suurimpia syitä oli että ostajat eivät olleet todellisuudessa kiinnostuneita ostamaan tai eivät saa rahoitusta. Ostajan näkökulmasta myyjän liian korkeat hintapyynnöt, epärealistiset arvonmääritykset.</p>	<p>Myyjän näkökulmasta oli ongelma, - että ostaja ei halunnut ostaa tai ei saanut rahoitusta.</p> <p>Ostajan näkökulmasta liian korkeat hintapyynnöt ja arvonmääritykset.</p>
<p>Pirkko Liljeströmin viimeinen pyyntö vaateliikkeestään oli 25 000 euroa + alvi. ostajan tarjous jäi murto-osaan siitä.</p>	<p>Pirkko Liljeströmin viimeinen pyyntö oli 25 000 euroa + alv.</p> <p>Tarjous jäi murto-osaan siitä.</p>
<p>100% Pirkko Liljeström, ex-yrittäjä, Helsinki tarjosi 7000 euroa. Miltä se tarjous kuulosti? Erittäin ikävältä. sanoin hänelle että pitääkö hän mnua pilkkana. se tuntui aivan pilkkahinnalta? Kyllä, todella törkeätä.</p>	<p>Tarjosi 7 000 euroa. -Miltä se kuulosti?</p> <p>Ikävältä. Sanoin hänelle, että pitääkö hän minua pilkkana.</p>
<p>Yrityksensä myyjien mielestä rahoitusvaikeudet olivat suurin syy kaupan kaatumiselle. tutkimuksen mukaan se on todellinen iso este yrityskaupoille, mutta usein myös ostajan peiteselitys.</p>	<p>Myyjistä rahoitusvaikeudet olivat suurin syy kaupan kaatumiselle.</p> <p>Tutkimuksen mukaan se on aito este, mutta usein myös ostajan tekosyy.</p>

100% Elina Varamäki, dosentti, Seinäjoen ammattikorkeakoulu. kun ostaja todellisuudessa on todennut, että hän ei olekaan kiinnostunut tuosta yrityksestä, niin rahoitusta käytetään tällaisena julkisyynä.	Kun ostaja ei olekaan kiinnostunut, niin rahoitusta käytetään julkisyynä.
Yrityskauppojen vauhdittajaksi huudetaankin nyt ulkopuolista hintaosaajaa, sillä kauppvoja syntyy tätä nykyä vain alle puolet tarvitusta, pari tuhatta vuodessa.	Kauppojen vauhdittajaksi kaivataan ulkopuolisia hintaosaajia, - sillä kauppvoja syntyy alle puolet tarvitusta, pari tuhatta vuodessa.
100% Elina Varamäki, dosentti, Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Ehdottomasti tarvitaan hyvinkin ammattitaitoisia asiantuntijoita, jotka lähtökohtaisesti saisivat myyjille realistiset hinta-arviot että päästään ylipätän edes neuvottelemaan.	Tarvitaan asiantuntijoita, jotka saisivat myyjille realistiset arviot.
Pirkko Liljeström siirtyi eläkkeelle ja aikaa on vihdoin muullekin. Silti ikävä on vanhaa yritystäkin.	Pirkko Liljeström siirtyi eläkkeelle, mutta ikävä on vanhaa yritystäkin.
100% Pirkko Liljeström, ex-yrittäjä, Helsinki Haikkeeta on ja sitten kaipaen hirveästi näitä ihania ihmisiä, jotka täs ympärillä on ollu. varsinkin Lallukan taiteilijoita ja asukkaita.	Haikkeeta on ja kaipaen ihmisiä, jotka tässä ympärillä on ollut, - varsinkin Lallukan taiteilijoita ja asukkaita.

A oli lähetysvuorossa kello 19.10:n uutisissa. Itse seurasin lähetysten ja tekstitysten kulkua televisiosta ja pidin samalla silmällä ajolistoja. Lähetysten alettua, noin klo 19.11, yrityskauppajuttu ilmestyi pääuutislähetysten ajolistalle iNewsissä samalla media-id:llä. Otin jutun ja sen juonnon talteen export-toiminnolla ja seurasin samalla lähetystä.

Yrityskauppajutun kohdalla huomasin, että yksi repliikeistä (15. repliikki, "Tarvitaan asiantuntijoita...") ei näkynyt ruudussa. Mietin, oliko A:lle sattunut siinä kohdin lipsahdus, ja katsoin vielä lähetysten aikana juttua Q-Livessä. Kyseisen repliikin kohdalle oli tullut TX-merkki ja kesto, joten se oli kyllä lähetetty normaalisti. Ruutuun se ei tullut. Yhden repliikin puuttuminen ei ole valtava ongelma, mutta

koska kaikista virhetilanteista tulee raportoida, kirjoitin ongelmasta lähetyksen jälkeen sähköpostia Q-Liven järjestelmävastaavalle. Sen suurempiin toimenpiteisiin emme virheen vuoksi ryhtyneet. Sähköpostin lähettämisen jälkeen palasin pääuutislähetyksen pariin.

Kello 19.43 otin työn alle pääuutislähetyksen yrityskauppajutun. Koska media-id oli sama kuin edellisessä lähetyksessä, poistin muokkaamattomat pohjat ja liitin valmiiksi muokatut repliikit Q-Liveen insert-toiminnolla. Katsoin vielä, että nostot olivat paikallaan, ja merkitsin jutun valmiiksi. Jutun ja juonnon lisäämiseen ja tarkastamiseen meni noin kaksi minuuttia. Tämän jälkeen juttuun ei enää kajottu.

Pääuutislähetyksessä kello 20.30 olin itse lähetysvuorossa. Lähetyksen jälkeen työparini A kertoi, että sama repliikki ei taaskaan näkynyt ruudussa. Vika ei siis ollut vastaanottimessa eikä lähetyjärjestelmässä, vaan jollakin tapaa juuri kyseisessä repliikissä ja jutusta tallennetussa tiedostossa. Siirsin kyseisen tallennustiedoston karanteenikansioon, ettei sitä käytettäisi uudestaan ja että se säilyisi tallessa, mikäli järjestelmävastaava haluaisi tutkia sitä. Lähetin myös järjestelmävastaavalle toisen sähköpostin, jossa kerroin ongelman toistumisesta.

5.2.3 Ahtisaari

Kolmessa lähetyksistä oli presidentti Martti Ahtisaaren satanen. Kello 17:n ja 19.10:n uutisissa tuli sama 40 sekuntia pitkä satanen ja pääuutislähetyksessä pidempi, 1 minuutin ja 24 sekunnin satanen. Aihepiiri oli sama, mutta sisältö toinen. En käy läpi tekstitystä repliikeittäin, sillä en tekstittänyt ensimmäisiä satasia itse. Sen sijaan keskityn tekstitysprosessin muihin osiin.

Kun avasimme kello 17 uutisten ajolistat, näimme Ahtisaaren satasen, mutta sillä ei vielä ollut pohjia. Sen kestoksi oli merkattu 25 sekuntia.

Kello 16.18 sataseen oli tullut pohjat, ja työparini A otti sen työn alle. Pohjat eivät kuitenkaan vielä olleet valmiit, vaan niissä oli puutteita.

Kello 16.43 Ahtisaaren satanen oli iNewsissä ONLINE, joten se oli kuunneltavissa Assistin kautta. A haki sen Assistista ja kuunteli sen. Koska pohjat olivat vajaat, hän

täydensi tekstitystä kuuntelun perusteella. Noin viisi minuuttia myöhemmin tekstitys oli valmis.

Kello 16.53 huomasin, että Ahtisaarelle oli satasessa annettu nimitextigrafiikka. Ihmettelin sitä, koska Suomen presidenteille ei yleensä anneta nimiplanssia. Menin kysymään siitä tuottajalta, joka sanoi, että kyseessä on virhe. Pari minuuttia myöhemmin tekstigrafiikka poistettiin iNewsistä, ja A poisti tekstitykseen tehdyt nostot. Satanen lähetettiin siis ilman tekstigrafiikkaa, eikä repliikkejä tarvinnut nostaa. Sama satanen toistui muuttumattomana kello 19:n uutisissa, yhä ilman tekstigrafiikkaa.

Kello 20.30:n pääuutislähetyksessä oli myös presidentti Martti Ahtisaaren satanen, mutta sen sisältö poikkesi edellisestä. Sen kestoksi oli alun perin merkattu täydet kaksi minuuttia, joten ensi silmäyksellä se näytti jutulta. Pohjien mukaan kyseessä oli kuitenkin satanen. Näin pitkä satanen ilman mitään spiikkiosuutta on todella harvinainen.

Otin satasen työn alle kello 19.27. Sen iNews-pohjiin oli jäänyt aaltosulkeet tekstin ympärille, jolloin sisältö ei välittynyt Q-Liveen. Poistin aaltosulkeet ja talletin muutoksen. Muutaman sekunnin kuluttua pohjat päivittyivätkin Q-Liveen ja pääsin muokkaamaan repliikkejä.

Kello 19.31 olin muokannut satasen repliikeiksi ja merkkasin sen tehdyksi. Repliikkejä tuli 17, varsin vähän kahteen minuuttiin. Huomasin, että presidentti Ahtisaarelle oli jälleen laitettu nimitextigrafiikka, vaikka tietojeni mukaan niin ei pitäisi tehdä. Menin jälleen kysymään siitä tuottajalta, joka sanoi, että siinä kuulemma kuuluikin olla tekstigrafiikka. Tämä oli tuottajallekin uutta. Keskustelimme asiasta lyhyesti, mutta minulle ei ilmennyt, oliko kyseessä poikkeustapaus vai laajempi muutos tekstigrafiikkakäytännöissä entisten presidenttien suhteen. Tekstittäjille mitään tietoa yleisestä linjanmuutoksesta ei ollut tullut. Palasin työpisteelle n. kello 19.36.

Ahtisaaren sataseen tuli ONLINE-merkintä kahdeksan jälkeen ja otin sen kuunneltavaksi kello 20.06. Samalla sen kesto oli iNewsissä täsmentynyt 1

minuuttiin ja 24 sekuntiin, mille muokkaamani 17 repliikkiä oli sopiva määrä. Kuuntelun perusteella muutoksiin ei ollut tarvetta. Tein nostot tekstigrafiikan kohdalle ja merkkasin satasten valmiiksi kello 20.08.

Lähetyksessä tahti oli sopiva ja nostot paikallaan.

5.3 Lähetettävän materiaalin määrä

Työpäivän aikana lähetettävää materiaalia on varsin paljon. Työvuorossa, jonka aikana materiaali kerättiin, uutislähetysten yhteen laskettu kesto oli hieman yli 46 minuuttia ja lähetettyjä repliikkejä kertyi 501. Nämä luvut eivät ole suoraan verrattavissa muuhun tekstitystyöhön, sillä työn luonne on kovin erilaista. Jotakin osviittaa ne kuitenkin antavat.

Eräänä vertailukohtana voimme pitää Yhtyneet-sopimusta, jossa määrätään Yleisradion freelancertyötä koskevista ehdoista ja palkkioista. Yhtyneet-sopimuksen ohjelmatekstitystä koskevan liitteen mukaan kyseessä on kiiretyö, mikäli tekstityksessä sisältää yli 9 liuskaa toimitusajan vuorokautta kohti (Yhtyneet-sopimus 2014, Liite 7). Yksi liuska on 20 repliikkiä. Työvuoron aikana tuotettiin noin 25 liuskaa tekstiä – vaikka sen jakaa kahden työntekijän kesken, ylittää tekstin määrä reippaasti Yhtyneet-sopimuksen kiirerajan.

Komplikaatiota vertailuun tuo se, että osa lähetettävistä repliikeistä on toistoa ja voidaan kopioida aiemmasta lähetyksestä. Sen perusteella voisi ajatella, että työtä on vähemmän kuin liuskamäärä osoittaa. Toisaalta analyysi osoittaa, että vaikka uutiset toistuvat, ne voivat palata yhä uudestaan työn alle – esimerkiksi sähke Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista oli päivän aikana työn alla kahdeksaan otteeseen, ja siihen luultavasti käytettiin enemmän aikaa kuin vastaavan pituiseen pätkään (33–37 sekuntia) muusta ohjelmatekstityksestä. Voi siis myös olla, että työtä on jopa enemmän kuin lopullinen liuskamäärä antaa ymmärtää. Todellisen työmäärän selvittäminen muuhun ohjelmatekstitykseen verrattuna vaatisi tarkempaa analyysia. Joka tapauksessa on selvää, että tekstitettävää materiaalia on erittäin paljon ja työtä tehdään usein kiireellä.

6 Johtopäätökset

Analyysissa nousee esille muutama selkeä ongelmakohta tai haaste uutistekstityksen prosessissa. Ongelmat ja haasteet liittyvät pääosin ajankäyttöön, suoratekstitykseen ja spontaaniin puheeseen sekä tiedonkulkuun. Myös teknisiä ongelmia ilmenee. Lisäksi analyysi osoittaa, että uutistekstien kulku uutistoimitukselta uutistekstitykseen ja edelleen katsojille ei ole aivan niin yksisuuntaista kuin voisi olettaa.

Tutkielman aineistona käytettyjä työpäivän vaiheista tehtyjä muistiinpanoja (Liite 1) tarkastellessa näyttää siltä, että tekemistä päivän aikana todellakin riitti, etenkin loppua kohden. Tekstittäjän näkökulmasta päivä ei kuitenkaan ollut erityisen kiireinen – kaikkien lähetysten tekstitykset suoratekstityksioita lukuun ottamatta olivat esimerkiksi lähetyksvalmiita ennen lähetyksen alkua, mikä ei aina toteudu. On kuitenkin selvää, että työ oli tällaisena vähemminkin kiireisenä päivänä varsin nopeatempoista.

Uutistekstityksen yksi ongelmakohta onkin ajankäyttö. Ajankäyttöä on siinä mielessä vaikea ennakoida, että etukäteen ei voi tietää, paljonko aikaa yksittäisen uutisen muokkaamiseen menee tai kuinka monta kertaa sen pariin joutuu palaamaan. Esimerkkinä käytetyn perussuomalaiset-sähkeen ensimmäisen version muokkaamiseen meni noin viisi minuuttia ja lähes samanpituisen katsastus-sähkeen muokkaamiseen kolme minuuttia. Edellinen oli siis selvästi työläämpi. Sähkeiden vaatima työ ei kuitenkaan päätynyt siihen, vaan niiden pariin joutui palaamaan useasti päivän aikana. Perussuomalaiset-sähkeeseen ei tullut lähtötekstimuutoksia lähetysten välillä, mutta se jouduttiin lukemaan läpi vielä seitsemään otteeseen ensimmäisen muokkauksen jälkeen, koska sen kohdalle ilmestynyt huutomerkki ilmoitti jonkinlaisesta muutoksesta. Näiden läpilukujen yhteydessä sähkeeseen tehtiin pieniä muokkauksia, ja siitä lähetettiin kolme eri versiota, vaikka lähtöteksti pysyi ennallaan. Läpilukuihin ja muokkauksiin kului tietenkin oma aikansa. Katsastus-sähkeeseen sen sijaan tuli muutoksia myös lähtötekstiin sekä ennen ensilähetystä että lähetysten välillä, minkä vuoksi se oli työn alla yhteensä

viidesti. Siihen tehty muokkaukset olivat suurempia kuin perussuomalaiset-sähkeen tekstitykseen, mutta toisaalta se ei ollut työn alla yhtä useasti.

Koska ajankäyttöä on vaikea ennakoida, ei myöskään voida sanoa, paljonko aikaa tekstittäjällä on käytettävissään yhden uutisen muokkaamiseen. Kun lähetykseen on vielä aikaa, myös muokkaamiseen käytetään enemmän aikaa ja ratkaisuja viilataan pidempään. Kiireen kasvaessa uutisen muokkaamiseen käytetty aika vähenee.

Tekstittäjän työtä auttaisi suuresti tieto siitä, koskeeko huutomerkin aiheuttanut muutos uutisessa sen tekstisisältöä vai jotakin muuta (tekstigrafiikat, kameramerkinnot, kuvitukset ym.). Näin turhan työn määrä – uutisen läpi lukeminen moneen otteeseen, vaikka lähtötekstimuutoksia ei ole – voisi vähentyä huomattavasti. Nykytilanteessa huutomerkkejä ei kuitenkaan voi jättää tarkistamatta, sillä tekstittäjä ei muutoin voi niiden syytä tietää. Liian myöhään ei toimenpidettä kannata jättää, sillä jos muutos on suuri tai aiheuttaa paljon työtä, voi lähetyksen lähestyessä tulla kovakin kiire.

Analyysistä ilmenee myös, että uutislähetyksen käsikirjoitusten tai pohjien paikkansapitävyys on tekstittäjälle tärkeää. Heti kun puheesta tulee spontaanimpaa ja se poikkeaa käsikirjoituksesta, esimerkiksi meteorologin pitkän sään aikana, tulee repliikkien ajoittamisesta hankalampaa, vaikka ne pääpiirteittäin kertoisivatkin samat asiat kuin puhe.

Spontaanin puheen haasteet näkyvät myös suoratekstityksessä. Puheen polveilevuus, itseään toistavuus ja pitkät tai monimutkaiset virkkeet vaikeuttavat tekstittäjän työtä. Studiovieraat ja muut suorat haastattelut ja raportit kuuluvat kuitenkin olennaisesti uutisiin, eikä suoratekstittävän spontaanin puheen määrän voi odottaa pienenevän. Mahdollisia ratkaisuja tai apukeinoja on siis etsittävä muualta, tekniikasta ja toimintatapojen kehittämisestä. Vaatii tarkempaa suoratekstityksen toimintatapojen tarkastelua selvittää, minkä verran niissä on kehittämisvaraa ja -mahdollisuuksia. Tekniikan tuomat mahdollisuudet ovat rajallisia, eivätkä tekstittäjät itse voi juurikaan vaikuttaa tekniikan kehittymiseen muuten kuin antamalla palautetta tarpeistaan.

Uutistekstityksen suurin ongelma suorien tekstittämisessä onkin tekninen – Q-Liven katoavat kirjaimet kasvattavat suoratekstityksen viivettä entisestään ja verottavat sen lopputulosta. Kun repliikin joutuu kesken suoran aloittamaan alusta, aiheutuu muutakin haittaa kuin vain lisää viivettä – ajatus katkeaa helposti ja on vaikea päästä takaisin tahtiin puheen kanssa. Koska ongelma on tekniikassa, eivät tekstittäjät voi suoraan vaikuttaa siihen. Myös tätä ongelmaa on kuitenkin syytä tarkkailla lähemmin. Katoaako kirjaimia ja sanoja satunnaisesti vai liittyvätkö ne jotenkin esimerkiksi siihen, että suoratekstityksen aikana kaksi tekstittäjää tekee samalla ohjelmalla eri asioita? Mikäli kirjainten katoaminen on sidoksissa siihen, miten suoratekstityksiä Yleisradion uutistekstityksessä tehdään, on syytä kenties pohtia uusien toimintatapojen kokeilua suoratekstityksen kohdalla. Joka tapauksessa ongelmaa on syytä kartoittaa tarkemmin, jotta siitä voidaan raportoida ohjelman valmistajalle mahdollisimman selkeästi ja yksityiskohtaisesti.

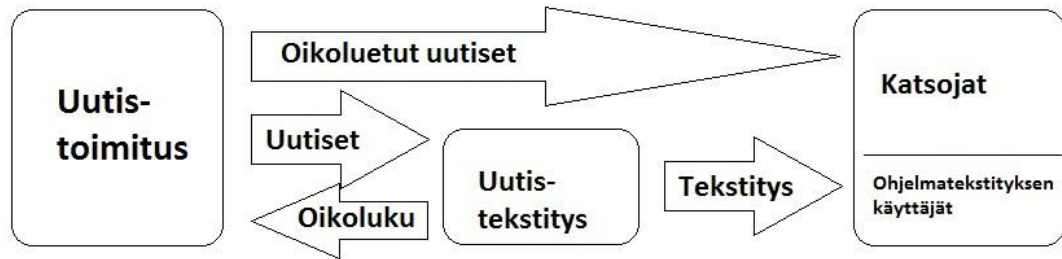
Tekniset ongelmat huomioon ottaen uutistekstitys tuntuu selviävän suoratekstityksestä varsin hyvin – pääasiat päätyvät ruutuun. Oman ongelmansa luo kuitenkin se, että siirryttäessä viiveellä tehdystä suoratekstityksestä viiveettömään valmiiden repliikkien lähettämiseen jotain jää pakostakin pois. Tähän ongelmaan on tuskin saatavilla kovin helppoa ratkaisua. Koska uutistekstittäjät tietävät, mikä suoratekstitystä ajolistalla seuraa, osaltaan tilannetta voisi auttaa seuraavan uutisen radikaalimpi tiivistäminen etukäteen. Jos esimerkiksi 25 sekunnin sähkeen saisi tiivistettyä kolmeen repliikkiin (15 sekunnin laskettu lähetysaika), jäisi sähkeen alusta kymmenisen sekuntia käytettäväksi suoratekstityksen loppuun ja viive voitaisiin saada korjattua vähemmällä kiireellä. Tässä on tietenkin omat ongelmansa, sillä sähkeen tekstityksestä jäisi pakostakin osa informaatiosta pois. Täten kuitenkin tekstittäjä hallitsisi sitä, mitä jää pois, eikä joutuisi esimerkiksi jättämään valmiita repliikkejä lähettämättä kiireen takia.

Analyysissa nousi ongelmana esiin myös tiedonkulku uutistoimituksesta uutistekstitykselle. Tämä liittyy osin myös aiemmin mainittuun ajankäytön ja turhan työn ongelmaan. Kun uutisiin tehdään muutoksia, niistä ei juuri koskaan kerrota erikseen uutistekstittäjille. Tekstittäjät ovat iNewsin ja Q-Liven varassa selvittäessään, mitä muutoksia uutiseen on mahdollisesti tullut. Jokainen

huutomerkki on tarkistettava, mikä lisää turhalla tuntuvaa työtä ja kasvattaa kiirettä entisestään. Jos uutistekstittäjille kerrottaisiin edes parilla sanalla, mitä muutoksia uutisiin on tehty – edes sen verran, onko kyseessä muutos tekstissä vai esim. kuvassa tai grafiikoissa – helpottaisi se heidän työtään huomattavasti. On tosin ymmärrettävää, että kiireisessä uutistoimituksessa ei moiselle tiedottamiselle kenties ole aikaa. Myös esimerkiksi iNewsin pohjilla pidettävä muutosloki voisi olla tekstittäjille avuksi, eli aina muokkauksen yhteydessä kirjattaisiin iNewsiin, mitä muutos koski ("kirjoitusvirhe korjattu", "lisätty tekstigrafiikka", "muutettu sanamuotoa"). Toki tämä toisi jälleen lisätyötä ja muistettavaa uutistoimitukselle, ja tällaista mallia harkittaessa pitäisikin punnita lisätyön määrää saavutettua lisäarvoa vasten. Mahdollisena kompastuskivenä tällaisen mallin toteuttamisessa olisi, että lisätyö tulisi uutistoimitukselle ja lisäarvo tekstitykselle, joka kuuluu hallinnollisesti eri yksikköön.

Tiedonkulussa esiintyneet ongelmat eivät kuitenkaan rajoitu yksittäisten uutisten sisältömuutoksiin. Suuremmista muutoksista selkeänä esimerkkinä oli pääuutislähetysten verkkopuffin poistaminen ajolistalta lähetysten aikana, ja sitä seurannut muutos sääkeskustelun aloituksessa. Tieto puffin poistamisesta ei kulkeutunut uutistekstitykseen, eivätkä tekstittäjät voineet varautua siihen, että sääkeskustelun aloitus ei vastannutkaan valmiita pohjia. Yhtenä esteenä tiedon tehokkaalle välittymiselle on jälleen uutistoimituksen kiire. Tiedonkulun parantamiselle on kuitenkin selkeästi varaa.

Useammassa kohden analyysia nousee kuitenkin esille se, että uutistekstitys ei ole aivan niin yksisuuntaista kuin esittämäni perusmalli (kuva 1, s. 10) antaisi olettaa. Perusmallin olettaimus, että uutiset kulkisivat vain uutistoimituksesta uutistekstitykseen ja katsojille ei analyysin valossa pidä paikkaansa. Useampaan otteeseen uutistekstityksessä havaittiin seikkoja, joista uutistoimitukselle annettu palaute johti muutokseen koko uutisessa. Näin ollen uutistekstityksen malli on ennemminkin vuorovaikutteinen uutistoimituksen kanssa:

Kuva 7: Uutistekstityksen vuorovaikutteinen malli

Hyvänä esimerkkinä tällaisesta vuorovaikutteisesta oli pääuutislähetysten verkkopuffi (luku 5.2.1). Tekstittäjä havaitsi puffissa asiavirheen, josta hän kävi sanomassa puffin kirjoittaneelle toimittajalle. Toimittaja korjasi virheen, minkä jälkeen tekstittäjä muokkasi puffin valmiiksi repliikeiksi. Korjaus ei siis ollut yksin tekstityksessä, vaan myös alkuperäisessä uutisessa. Ilman uutistekstitystä kyseistä korjausta ei olisi tehty.

Uutistekstittäjät lukevat kaikki uutiset läpi ennen kuin ne päätyvät ruutuun asti, joskus jopa useaan kertaan. Näin uutistekstittäjät toimivat ikään kuin uutisten oikolukijoina, vaikka se ei virallisesti heidän toimenkuvaansa kuulukaan.

Suuremmista asia-, ajatus- ja kielioppivirheistä annetaan palautetta uutistoimitukselle, ja useimmiten kyseiset virheet korjataan ennen lähetystä.

Uutistekstitys tuottaa näin perustoimintonsa lisäksi lisäarvoa koko uutistoimitukselle – ja myös tekstittämättömien uutisten katsojille, jotka saavat oikoluvun verran laadukkaampaa uutistarjontaa.

Uutistekstityksellä on siis monia haasteita, joista osaan tekstittäjät itse eivät voi juuri suoraan vaikuttaa. Tiedonkulun parantaminen uutistoimituksen ja uutistekstityksen välillä auttaisi uutistekstittäjien työtä huomattavasti. Myös lisätutkimuksesta olisi hyötyä, kenties erityisesti suoratekstityksen ja spontaanin puheen tekstityksen tiimoilta. Kiinnostavaa olisi nähdä myös selvitys uutistekstityksen todellisesta työmäärästä.

Lähdeluettelo

- Bruun, M., Koskimies, I. & Tervonen, I. 1986, *Utisoppikirja*, Tammi, Hki.
- Cotter, C. 2010, *News talk: investigating the language of journalism*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Díaz-Cintas, J. & Remael, A. 2007, *Audiovisual translation: subtitling*, St. Jerome Pub, Manchester.
- Eronen, R. 2009, Ohjelmatekstitys: puheesta kirjoitusta. *Kielikello* 2/2009, s. 32–33.
- Fraser, J. 1996, The Translator Investigated: Learning from Translation Process Analysis. *The Translator*, vol. 2, nro 1, s. 65-79.
- Ivarsson, J. & Carroll, M. 1998, *Subtitling*. TransEdit HB, Simrishamn.
- Kahila, S. & Haavikko, R. pain. 1979, *Elävää suomea: yleisradion kieliopas*, Gummerus, Jyväskylä.
- Koivumäki, P. 2015, suullinen tiedonanto 31.3.2015 ja 2.4.2015.
- Kontio, I. 2015, suullinen tiedonanto 31.3.2015.
- Kotisaari, M. 2012, *TV-ohjelmien tekstitys, selostus ja tulkkaus*. Liikenne- ja viestintäministeriö, Helsinki. Saatavissa: http://www.lvm.fi/docs/fi/1986562_DLFE-18388.pdf
- Kuuloliitto 2015, Huonokuuloisuus. Viitattu 25.3.2015. <http://www.kuuloliitto.fi/fin/kuulo/huonokuuloisuus/>
- Lind, A. & Karttunen, K. 2009, *Arvin kieliopas*. Tammi, Helsinki.
- Neves, J. 2005, *Audiovisual Translation: Subtitling for the Deaf and Hard-of-Hearing*. University of Surrey-Roehampton: PhD Dissertation. Saatavissa: <http://roehampton.openrepository.com/roehampton/handle/10142/12580>
- Nunan, D. 1992, *Research methods in language learning*. Cambridge U. P, Cambridge.
- Peltola, M. & Pöntys, M. 2014, Ohjelmatekstityksen laatuvaatimukset. Julkaisematon. Yle 25.3.2015.
- Pöntys, M. 2013, Yleisradion uutistekstityskoulutus 23.9.2013.
- Pöntys, M. 2014, Ohjelmatekstitys (Luento Helsingin yliopistolla) 25.9.2014.

- Pöntys, M. 2015, Kysymyksiä uutistekstityksestä. Sähköpostikirjeenvaihto.
- Rainò, P. 1997, Selkosuomesta puheen kuvailuun. *Virittäjä*, vol. 101, nro 4.
- Sirkka, A. 2015, Kysymyksiä uutistekstityksestä. Sähköpostikirjeenvaihto.
- Skuggevik, E. 2010, A typological threesome: subtitling, interpretation and voice-over. A study of symbiotic translation types. Teoksessa: *Perspectives on audiovisual translation*, toim. L. Bogucki & K. Kredens, Peter Lang, Frankfurt am Main.
- Tauriainen, H. 1979, Uutiskieli. Teoksessa: *Elävää suomea. Yleisradion kieliopas*, toim. S. Kahila, 1. painos, Gummerus, Jyväskylä, s. 44–50.
- Tiittula, L. 2012, Saavutettavuus: haaste kielensisäisen tekstityksen kehittämiseksi. *MikaEL. Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu. Electronic proceedings of the KäTu symposium on translation and interpreting studies*. Vol. 6.
- Tiittula, L. & Rainò, P. 2013, Ohjelmatekstityksen laatu ja saavutettavuus vastaanottajan näkökulmasta. *MikaEL. Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu. Electronic proceedings of the KäTu symposium on translation and interpreting studies*. Vol. 7.
- Valtioneuvoston asetus televisio-ohjelmiin liitettävästä ääni- ja tekstityspalvelusta, A 292/2011. Viitattu 24.3.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110292>
- Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta, A 1245/2014. Viitattu 25.3.2015. Valtion säädöstietopankki Finlex.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141245>
- Vertanen, E. 2007, Ruututeksti tiedon ja tunteiden tulkkina. Teoksessa: *Olellaisen äärellä: Johdatus audiovisuaaliseen kääntämiseen*, toim. R. Oittinen & T. Tuominen, 1. painos, Tampereen yliopisto, s. 149–170.
- Yhtyneet-sopimus. Viitattu 19.4.2015. Radio- ja televisiotoimittajien liitto RTTL.
<http://www.rttl.fi/tyohtosopimukset/yhtyneet-sopimus/>

Liite 1: Muistiinpanot

(Käytän muistiinpanoissa pääosin uutisten iNewsissä käytettyjä otsikoita kokonaisuudessaan ja iNewsin mukaisella aakkoslaajilla. Näin käytetyt uutisten nimet on lihavoitu selkeyden vuoksi. Pieniä taukoja ei ole erikseen merkitty. "Muihin töihin" kuuluu mm. sähköpostilla hoidettavat asiat, päivävuorojen töiden hallinnointi, työvuorojen seuranta. Usein "muiden töiden" kohdalla myös luemme läpi ja viilaamme jo tehdyksi tai valmiiksi merkittyjä uutisia.)

UT1-työvuoro tiistaina 11.11.2014.

13.00 Työvuoro alkaa. Käynnistän koneet ja kirjaudun sisään. Käynnistän työvuoron aikana tarvittavat ohjelmat (Isis client, Assist, iNews, sähköposti, Q-Live, internet-selain).

13.06 Poistan eiliset exportit kansiosta.

13.08 Avaan klo 15 uutisten ajolistan Q-Livessä ja iNewsissä. Lähetyksessä näyttää olevan aiheet valmiina, mutta vain kahdessa sähkeessä on sisältöä (11 ps varjobudjetti ja katsastus 15, ensimmäinen niistä näyttää tulleen jo klo 11 uutisissa).

13.10 Poistan eiliseltä siirtyneet TX-merkit ajolistasta, korjaan loppukrediiitteihin oikeat tiedot (eri tekstittäjät kuin eilen) ja teen eiliseltä siirtyneeseen säähän updaten, jolloin sääkohta tyhjenee päivityksiä varten.

13.15 Otan 11 ps varjobudjetti -sähkeen työn alle.

13.20 11 ps varjobudjetti on muokattu, merkkaan sen tehdyksi.

13.21 11 LINDSTROM 100 -satanen on tullut jo yhdentoista uutisissa ulos, joten oletan sen löytyvän Assistista, vaikka pohjat ovat tyhjat. Klippi löytyykin, ja alan purkaa sitä Assistin kautta. Puhe on erittäin nopeaa, joten tiivistän reippaasti.

13.25 Satanen on purettu ja nostot tehty. Merkkaan sen valmiiksi.

13.26 Otan katsastus 15 -sähkeen työn alle. Sähkeessä puhutaan "liikenteen turvallisuusvirasto Trafista" sekä pelkästään "liikenteen turvallisuusvirastosta". Käytän molemmissa kohden pelkkää "Trafia" ja toivon, että se on katsojille tarpeeksi tuttu.

- 13.29 katsastus 15 -sähke muokattu. Merkkaan sen tehdyksi. Muuta muokattavaa ei tällä hetkellä ole, joten teen jonkin aikaa muita töitä ja luen sähköposteja.
- 13.38 Alkujuonnossa on huutomerkki. Poistan sen.
- 13.39 vasemmisto varjo -sähkeessä on sisältöä, otan sen työn alle.
- 13.42 vasemmisto varjo -sähke on muokattu, merkkaan sen tehdyksi. Muuta ei ajolistalla vielä ole, joten siirryn jälleen muiden töiden pariin.
- 13.46 vasemmisto varjo -sähkeessä on huutomerkki. Katson sen läpi, mutta sisällössä ei näytä olevan muutoksia. Poistan huutomerkin ja palaan muihin töihin.
- 13.52 vasemmisto varjo -sähkeessä on huutomerkki. Huomaan, että siellä puhutaan nyt teiden sijaan teistä ja radoista. Radat eivät kuitenkaan mahdu repliikkiin nykyisellä muotoilulla ja päätän jättää sen pois. Poistan huutomerkin.
- 13.55 LAPINTIE 100 -satanen löytyy Assistista. iNewsissä ei ole sille pohjia, joten puran sen Assistin kautta.
- 14.00 LAPINTIE 100 -satanen muokattu. Teen nostot ja merkkaan sen valmiiksi.
- 14.01 A saapuu UT2-vuoroon vartin etuajassa. stubb verosuunnittelu -sähkeessä on sisältöä, mutta se näyttää olevan vielä pahasti kesken, joten annan sen olla. Teen jälleen muita töitä.
- 14.07 katsastus 15 -sähkeessä on huutomerkki. Sisällössä ei ole suuria muutoksia. Poistan huutomerkin. Jään kuitenkin miettimään erästä kohtaa. "Ensimmäinen katsastus" on turhan pitkä, "1. katsastus" on kömpelön oloinen. Päädyn "ensikatsastukseen".
- 14.10 sää on tullut, otan sen työn alle. A tekee muita töitä.
- 14.12 sää on muokattu. Merkkaan sen saman tien valmiiksi asti.
- 14.13 11 ps varjobudjetti ja vasemmisto varjo -sähkeissä on huutomerkit. Katson 11 ps varjobudjetti -sähkeen läpi. Suurempia muutoksia ei näy. Poistan huutomerkin.
- 14.15 Katson vasemmisto varjo -sähkeen. Perussisältö on ennallaan, mutta ilmaisutapaa on muutettu. Poistan huutomerkin tekemättä muutoksia.

- 14.17 Huutomerkkejä: 11 LINDSTROM 100, LAPINTIE 100, katsastus 15. Poistan huutomerkit satasista ja katson, onko sähke muuttunut.
- 14.19 katsastus 15 -sähke on kunnossa, poistan huutomerkin. Säässä on huutomerkki, mutta suuria muutoksia ei näy. Poistan huutomerkin sieltäkin.
- 14.21 Teen oikoluvun 11 ps varjobudjetti ja vasemmisto varjo -sähkeisiin ja merkkään ne valmiiksi.
- 14.22 katsastus 15 -sähkeessä on huutomerkki. Sähkeen sisäinen järjestys on muuttunut, muokkaan sen uuden järjestyksen mukaiseksi.
- 14.25 katsastus 15 -sähke tehty. Teen sille oikoluvun ja merkkään valmiiksi.
- 14.26 Säässä ja loppukreduissa on huutomerkki. Ei suuria muutoksia säässä, mutta äkkään kirjoitusvirheen ("maan keksiosissa"). Korjaan sen ja poistan huutomerkin. Poistan huutomerkin myös loppukreduista.
- 14.27 A ottaa stubb verosuunnittelu -sähkeen työn alle, mutta jättää sen kesken, koska sähke on selkeästi keskeneräinen.
- 14.31 Muokkaamme varmuuden vuoksi kelluvan sähkeen ja satasen lähetyksuntoon (11 stubb aamutv ja 11 ALEXANDER STUBB). A tekee satasen ja minä sähkeen.
- 14.33 Kelluva sähke on muokattu, merkkään sen tehdyksi.
- 14.34 Kelluva satanen on muokattu. A kuuntelee sen Assistista.
- 14.35 Laitan Q-Liven kellon päälle ja tarkastelen ajolistaa. kouluruokailu 15 -sähke ja STUBB-satanen ovat yhä tyhjillään.
- 14.38 11 ps varjobudjetti -sähkeessä on huutomerkki. Tarkistan sen. Muutoksia ei näy, joten poistan huutomerkin.
- 14.39 A on kuunnellut kelluvan satasen ja merkkää sen valmiiksi.
- 14.41 stubb verosuunnittelu -sähke on mennyt uusiksi. A tekee updaten ja ottaa sen työn alle, mutta ilmenee, että se oli vieläkin keskeneräinen. A antaa sen olla.

- 14.42 kouluruokailu 15 -sähkeessä on viimein sisältöä, A ottaa sen työn alle.
- 14.44 stubb verosuunnittelu -sähke viimein tullut. Teen updaten ja muokkaan sitä.
- 14.46 stubb verosuunnittelu on yhä työn alla, kun siihen ilmestyy huutomerkki. Sähkeessä on vaihdettu "verokikkailu" "verosuunnitteluksi", mikä ei tietenkään mahdu muokkaamaani repliikkiin. Mietin repliikkijaon uusiksi.
- 14.48 kouluruokailu 15 -sähkeessä huutomerkki, A tarkistaa sen.
- 14.49 stubb verosuunnittelu on muokattu, merkkaan sen tehdyksi. Siihen ilmestyy saman tien huutomerkki. Alan työstää muutoksia.
- 14.50 STUBB -satanen on valmis, A purkaa sen Assistista.
- 14.51 stubb verosuunnittelu -sähke on ok, poistan huutomerkkin. Teen sähkeelle oikoluvun ja korjaan löytyneen kirjoitusvirheen ("Luxenburg"). Merkkaan sähkeen valmiiksi.
- 14.56 Laitan tv:n päälle ja varmistan, että se on analogisella (ATV). Tarkistan, että Q-Liven gateway on oikea. A saa STUBB-satasen valmiiksi.
- 14.57 Avaan toisella koneella Q-Liven. Menen lähetykoneella lähetytilaan.
- 14.58 Lähetän yksittäisen pisteen merkiksi lähetykeskukselle, että olemme valmiita lähetykseen.
- 15.00 Lähetys alkaa. Minä lähetän, A katsoo toiselta ruudulta, että tekstit menevät ruutuun ja näyttää peukkaa, kun ne näkyvät. Lähetys menee hyvin, kaikki repliikit ehtivät punaiselle asti, eli lukuaikaa oli riittävästi.
- 15.05 Lähetys on ohi. Poistun lähetytilasta.
- 15.06 Ruokatauko, koneet lukkoon.
- 15.37 Palaamme ruokatauolta ja avaamme koneet. Avaamme myös iNewsin uudestaan, sillä se on sammuttanut itsensä ruokailun aikana (30 min).
- 15.38 Avaan klo 17 uutisten ajolistan Q-livessä ja iNewsissä. A exportoi klo 15 uutisista ne uutiset, jotka toistuvat 17:ssä. Sillä välin poistan ajolistasta TX-merkit, korjaan

oikeat nimet loppukreduihin ja teen säähän updaten, mikä poistaa eillisen sään ja tyhjentää kentän.

15.40 Insertoimme A:n exportoimat uutiset paikoilleen ja merkkäämme ne tehdyiksi. Sataset merkkäämme suoraan valmiiksi. Valtaosa lähetyksestä on toistoa.

15.44 Insertoinnit on tehty. Muut uutiset ovat vielä tyhjiä, joten teemme muita töitä.

15.53 11 ps varabudjetti ja vasemmisto varjo 15 -sähkeissä on huutomerkit. Ensimmäisessä ei ole muutoksia, joten poistan huutomerkkin. Toisessakaan ei suuria muutoksia ole, mutta päätän muokata sitä hieman paremmaksi.

15.57 vasemmisto varjo 15 muokattu, poistan huutomerkkin.

16.09 Listalle on tullut uusi sähke, med group ruotsiin. Sähke näyttää valmiilta, joten A ottaa sen työn alle.

16.12 med group ruotsiin -sähke on tehty.

16.16 eu sosiaaliturva -sähkeeseen on tullut sisältöä. Otan sen työn alle.

16.18 AHTISAARI-sataseen on tullut pohjat, A ottaa sen työn alle.

16.19 eu sosiaaliturva -sähke on muokattu, merkkään sen tehdyksi. En ole tyytyväinen, sillä 22 sekuntiin on 5 repliikkiä. Päätän antaa sen hautua ja miettiä lisätiivistyksiä myöhemmin.

16.20 Listalle ilmestyy uusi sähke, ruotsi asuntolainat 17, mutta se on toistaiseksi tyhjä. Stubb 15 verosuunnittelu -sähkeessä on huutomerkki, tarkistan sen. Sähkeeseen on tehty muutoksia. Muokkaan sitä.

16.23 stubb 15 verosuunnittelu -sähke muokattu, poistan huutomerkkin.

16.24 AHTISAARI-sataseen on A:lla vielä kesken – näyttää siltä, että pohjat eivät ole täydet.

16.25 A tekee ahtisaari-juontoa. Otan ruotsi asuntolainat 17 -sähkeen työn alle.

16.27 katsastus 15 -sähke putoaa kellumaan.

- 16.28 ruotsi asuntolainat 17 -sähke on muokattu, merkkeään sen tehdyksi. Ahtisaari-juonto muuttuu koko ajan, A antaa sen olla vähän aikaa.
- 16.29 kouluruokailu 15 -sähkeessä on huutomerkki. A tarkistaa sen. Varjobudjetit-jälkijuonto on tullut, otan sen työn alle.
- 16.30 varjobudjetit-jälkijuonto tehty.
- 16.31 A saa kouluruokailu 15 -sähkeen muutokset tehtyä ja poistaa huutomerkin. A tekee ahtisaari-juontoon updaten ja aloittaa sen työstön alusta.
- 16.32 ruotsi asuntolainat 17 -sähkeessä on huutomerkki. Sisältöön on tehty muutoksia, joten muokkaan sähköä.
- 16.35 ruotsi asuntolainat 17 -sähke on muokattu, poistan huutomerkin. Katsastus-sähke on palannut ajolistalle ja siinä on huutomerkki, katson sen. Nimi on muuttunut katsastus 15:sta katsastus 17:ksi, joten muutoksia tekstissä luultavasti on.
- 16.37 katsastus 17 -sähke on muokattu, poistan huutomerkin. Kouluruokailu 15 -sähkeessä on huutomerkki, A tarkistaa sen (ei muutoksia, huutomerkki pois). Sää on tullut, otan sen työn alle.
- 16.38 Sää on sama kuin klo 15 uutisissa, insertoin valmiit repliikit ja merkkeään valmiiksi.
- 16.39 syyrian tilanne -aloitussähke on jossain välissä vaihtanut nimeä, nyt ukraina. Samoin ahtisaari-juonto on vaihtanut nimeä, nyt ahtisaari ukraina. Ukraina-sähkeessä on sisältöä, otan sen työn alle.
- 16.41 ukraina-sähke on muokattu, teen siihen oikoluvun ja merkkeään tehdyksi. Eu sosiaaliturva -sähkeessä on huutomerkki, mutta tekstissä ei näy huomattavia muutoksia. Poistan huutomerkin.
- 16.42 varjobudjetti-jälkijuonnossa on huutomerkki, mutta en näe siinä huomattavia muutoksia. Poistan huutomerkin.
- 16.43 AHTISAARI-satanen on ONLINE, A kuuntelee sen Assistaista.
- 16.45 Säässä huutomerkki, katson sen. Ei suuria muutoksia, poistan huutomerkin.

- 16.46 ukraina-sähkeessä huutomerkki, katson sen. Ei suuria muutoksia, poistan huutomerkin ja merkkaan sähkeen valmiiksi.
- 16.48 AHTISAARI-satanen on kuunneltu, A merkkää sen valmiiksi.
- 16.50 A tekee viimeisen tarkastuksen med group ruotsiin -sähkeelle ja merkkää sen valmiiksi.
- 16.51 A muokkaa ahtisaari ukraina -juontoa ja merkkää sen valmiiksi.
- 16.53 AHTISAARI-satasessa on nimitägu Ahtisaarelle (Suomen presidenteille ei yleensä ole). Kysyn siitä deskiltä, sanovat sen olevan virhe.
- 16.56 AHTISAARI-satasesta poistetaan tegu, A laskee repliikit takaisin alas.
- 16.57 Teen viimeisen tarkastuksen ruotsi asuntolainat 17 ja eu sosiaaliturva -sähkeille ja merkkaan ne valmiiksi. Lähetys on lähetysvalmis.
- 16.58 A menee lähetystilaan ja lähettää pisteen.
- 17.00 Lähetys alkaa. A lähettää. Tarkistan telkkarista, että tekstit näkyvät ja näytän peukkaa A:lle.
- 17.08 Lähetys on ohi, kaikki meni hyvin. A poistuu lähetystilasta.
- 17.10 Klo 20.30 uutisten ajolista päivittyy. A avaa sen, poistaa TX-merkit, tekee updatet tarvittaviin kohtiin (sää, sääkeskustelu, alkujuonto), korjaa loppukredun ja aloittaa jo valmiina olevan lähtöjutun SYYRIA JUTTU muokkaamisen. Teen exportit klo 17 uutisista, mukaan lukien uudet exportit niistä jo 15:ssa tulleista, joita oli muokattu.
- 17.15 Insertoin 11 ps varabudjetti ja vasemmisto varjo 15 -sähkeet ja 11 LINDSTROM 100 ja LAPINTIE 100 15 -sataset. Merkkaan sähkeet tehdyiksi ja sataset valmiiksi.
- 17.20 Alan työstää KIRSI KUNNAS -juttua.
- 17.29 A kuuntelee SYYRIA JUTTU -juttua, joka löytyy jo Assistista. KIRSI KUNNAS -juttu on muokattu, mutta sillä ei ole vielä edes ID:tä. Otan siitä varmuudeksi exportin ja merkkaan tehdyksi.

- 17.30 Otan kirsi kunnas -juonnon työn alle.
- 17.33 kirsi kunnas -juonto on muokattu, merkkeään sen tehdyksi ja otan siitä varmuudeksi exportin.
- 17.34 Otan RUOTSI VALINNAISUUS -jutun työn alle.
- 17.39 SYYRIA JUTTU on valmis, tosin tuotantotegu puuttuu, eli nosto pitää käydä myöhemmin laittamassa oikeaan kohtaan. A ottaa syyria juttu -juonnon työn alle. RUOTSI VALINNAISUUS -juttu on muokattu, mutta jutun sisäiset sataset puuttuvat pohjista. Merkkeään kuitenkin tehdyksi ja otan jutusta exportin.
- 17.42 syyria juttu -juonto on muokattu, A merkkeää sen valmiiksi. Muut ajolistan kohdat ovat vielä keskeneräisiä tai tyhjiä.
- 17.53 MOT VEROKOMMENTIT -jutun pohja on tyhjä iNewsissä, mutta sillä on kuuden uutisten ID. A löytää kuuden uutisten iNews-ajolistalta pohjat jutulle, kopioi ne klo 20.30 lähetyksen ajolistaan Q-liveen ja alkaa muokata juttua.
- 17.55 RUOTSI VALINNAISUUS -juttu on tulossa myös kuudessa, katson iNewsin kuuden uutisten pohjista jutun sataset. Pohjat näyttävät kuitenkin hieman erilaisilta kuin klo 20.30 uutisissa, eikä 20.30:n jutussa ole vielä ID:tä, joten se saattaa olla eri versio. Jätän sataset kopioimatta.
- 17.57 Teen muita töitä.
- 18.12 MOT VEROKOMMENTIT -juttu on muokattu, ja A merkkeää sen tehdyksi. Klo 19.10 uutisten ajolista on vielä tyhjä.
- 18.20 iNewsistä näkyy, että klo 19.10 uutisten ajolistaan on tullut tavaraa. Avaamme klo 19.10 ajolista Q-Livessä. A poistaa TX-merkit ja korjaa loppukredut. Ajolistassa on paljon toistoa aiemmista lähetyksistä – insertoin vanhat uutiset ja merkkeään ne tehdyksi – toistoa olevat sataset merkkeään suoraan valmiiksi.
- 18.24 Otan YRITYSKAUPAT ONGELMAT -jutun työn alle.
- 18.29 Klo 20.30 lähetyksen MOT VEROKOMMENTIT -juttu on ONLINE, A kuuntelee sen.

- 18.32 YRITYSKAUPAT ONGELMAT -juttu on muokattu. Merkkaan sen tehdyksi.
- 18.33 RUOTSI VALINNAISUUS -juttu on tullut klo 19.10 ajolistaan. Insertoin myöhäisempään lähetykseen muokkaamani jutun ja alan työstää satasia, jotka nyt löytyvät pohjista.
- 18.40 RUOTSI VALINNAISUUS -juttu on muokattu. Juttu on ONLINE ja löytyy Assistista, joten kuuntelen sen.
- 18.42 MOT VEROKOMMENTIT -juttu 20.30:ssa on valmis. A exportoi sähkönsään klo 17 ajolistasta ja insertoi sen klo 19.10 ajolistaan.
- 18.43 RUOTSI VALINNAISUUS -juttu on kuunneltu ja ok. Katson vielä tegujen paikat ja teen tarvittavat nostot. Lopuksi teen oikoluvun. Teen valmiista jutusta exportin, jolla korvaan aiemmin exportoidun, keskeneräisen jutun. Merkkaan jutun valmiiksi.
- 18.45 Otan ruotsi valinnaisuus -juonnon työn alle.
- 18.46 ruotsi valinnaisuus -juonto on muokattu, merkkaan sen valmiiksi. YRITYSKAUPAT ONGELMAT -juttu on ONLINE, haen sen Assistista ja kuuntelen. A katsoo tuotantotegun paikan 20.30-lähetyksen SYRIA JUTTU -juttuun ja tekee noston.
- 18.53 A muokkaa yrityskaupat ongelmat -juontoa.
- 18.54 YRITYSKAUPAT ONGELMAT -juttu on kuunneltu. Katson vielä tegut ja teen tarvittavat nostot. Teen oikoluvun ja korjaan löytyneen kirjoitusvirheen, ja merkkaan jutun valmiiksi.
- 18.55 Poistan loppukreduihin ilmestyneen huutomerkkin. A saa yrityskaupat ongelmat -juonnon valmiiksi. Ajolista on lähetyksvalmis.
- 18.56 Siirryn kakkoskoneelle, klo 20.30 uutisten ajolistalle. Insertoin lopullisen RUOTSI VALINNAISUUS -jutun paikalleen, varmistan, että jutulla on sama ID kuin klo 19:ssä ja merkkaan valmiiksi. Teen saman juonnolle.
- 18.57 A kopioi mot verokommentit -juonnon klo 18 uutisista ja muokkaa sen 20.30 ajolistalle.

- 18.58 Tarkistan vielä klo 19.10 lähetyksestä, tarvitaanko juttujen jälkeisiin juontoihin replaviivoja merkkamaan puhujan vaihtumista. Ei tarvita, koska jutut päättyvät satasiin.
- 18.59 KIRSI KUNNAS -jutussa on nyt klo 18 uutisten ID. Haen sen Assistaista ja kuuntelen.
- 19.02 A vaihtaa tv-kanavan kakkoselle ja varmistaa, että se on analoginen. A vaihtaa myös Q-Liven gatewayn kakkoselle. Vaihdan myös gatewayn pääkoneella, ja jatkan jutun kuuntelua kakkoskoneella.
- 19.05 KIRSI KUNNAS -juttu on muuten valmis, mutta tuotantotegu vielä puuttuu. Teen kuitenkin oikoluvun ja merkkaan jutun valmiiksi.
- 19.06 Merkkaan myös kirsi kunnas -juonnon valmiiksi.
- 19.07 A menee lähetystilaan.
- 19.08 A lähettää pisteen.
- 19.10 Lähetys alkaa. A lähettää, minä tarkistan telkkarista, että tekstit tulevat ruutuun. Kun tekstit näkyvät, näytän A:lle peukkua.
- 19.11 YRITYSKAUPAT ONGELMAT -juttu ilmestyy klo 20.30 lähetyksen ajolistalle. Exportoin jutun ja juonnon, seuraan samalla lähetystä.
- 19.15 RUOTSI VALINNAISUUS -jutussa näyttää olevan pari nostoa väärin – yksi nosto puuttui ja yksi oli liikaa. Korjaan nostot klo 20.30 ajolistaan.
- 19.18 YRITYSKAUPAT ONGELMAT -jutussa yksi repliikki ei tule ruutuun lainkaan. Siihen on kuitenkin tullut TX-merkki, joten A on kyllä lähettänyt sen. (Jutun 15. repliikki.)
- 19.20 Lähetys on ohi, A poistuu lähetystilasta. Vaihdamme tv:t ja gatewayt takaisin ykköselle ja avaamme klo 20.30 ajolistat. Kirjoitan sähköpostia Q-Liven järjestelmävastaavalle kummallisesta repliikin katoamisesta. A tekee 20.30:n otsikoita.
- 19.27 A muokkaa suoraa (JUUSOLA). Otan AHTISAARI-satasen työn alle. Pohjiin on jäänyt aaltosulkeet, jolloin teksti ei välity Q-Liveen. Poistan aaltosulkeet, odotan että Q-Liven ajolista päivittyy, ja aloitan muokkauksen.

- 19.31 AHTISAARI-satanen on muokattu, merkkeään sen tehdyksi. iNewsistä huomaa, että Ahtisaarelle on jälleen laitettu tegu. Käyn deskillä kysymässä asiasta ja tuottaja kertoo, että siinä kuulemma kuuluukin olla tegu. Tämä oli uutta tuottajallekin ja keskustelemme asiasta hetken.
- 19.36 Otan juonto ahtisaari -juonnon työn alle.
- 19.38 juonto ahtisaari on muokattu, merkkeään sen tehdyksi. Otan välipuffin (PUFFI-2030-kunnas) työn alle. A työstää ukraina-sähköttä.
- 19.40 Välipuffi on muokattu, merkkeään sen valmiiksi.
- 19.42 Teen varjobudjetit-jälkijuonnon, A työstää eu sosiaaliturva -sähköttä.
- 19.43 Insertoin YRITYSKAUPAT ONGELMAT -jutun ja sen juonnon. A tekee otsikoita.
- 19.45 YRITYSKAUPAT ONGELMAT -juttu ja juonto ovat ok, merkkeään ne valmiiksi. kirsi kunnas -juonnossa on huutomerkki, katson sen.
- 19.47 Muutokset kirsi kunnas -juontoon on tehty, poistan huutomerkin. A muokkaa jälleen ensimmäistä suoraa (JUUSOLA 1). Huomaa, että KIRSI KUNNAS -jutun tegut näyttävät oudoilta iNewsissä, normaalin sijaan ne ovat punaista tekstiä keltaisella pohjalla. Käyn kysymässä tästä uutisdeskin graafikolta. "Ei oo normaalia, en tiedä mistä johtuu." Graafikko tyhjentää jutun ja kopioi sen uudestaan klo 18 uutisista.
- 19.49 A tekee loppupuffia. KIRSI KUNNAS -jutussa on tietenkin huutomerkki, koska sen sisältö poistettiin ja kopioitiin uusiksi. Poistan huutomerkin.
- 19.50 Sään on jo tullut pohjat (harvinaisen aikaisin). Otan sen työn alle.
- 19.52 Sää on harvinaisen helppo muokattava. Otan varmuuden vuoksi siitä exportin ja merkkeään valmiiksi.
- 19.53 kirsi kunnas -juonnossa on huutomerkki. Tarkistan juonnon ja poistan huutomerkin. A käy läpi omia huutomerkkejään listalta.

- 19.54 ministeriot ehdotukset -sähkeessä on sisältöä, mutta sitä on aivan liikaa sähkeeksi (kopioitu jostain muualta, muokkaus kesken). En vielä koske siihen. Otan puola-sähkeen työn alle.
- 19.56 puola-sähke on muokattu, merkkaan sen tehdyksi.
- 19.57 puola-sähkeessä on huutomerkki. Tekstissä ei kuitenkaan näy huomattavia muutoksia, joten poistan huutomerkin. ruotsi valinnaisuus -juonnossa on myös huutomerkki, teen tarpeelliset muutokset ja poistan huutomerkin.
- 19.59 RUOTSI VALINNAISUUS -jutussa on huutomerkki. Poistan sen. varjobudjetit-jälkijuonnossa on myös huutomerkki, merkittäviä muutoksia ei kuitenkaan näy, joten poistan huutomerkin.
- 20.00 ministeriot ehdotukset -sähke näyttää valmiilta, otan sen työn alle.
- 20.03 ministeriot ehdotukset -sähke on muokattu, merkkaan sen tehdyksi.
- 20.04 Deskin puheista kuulemme, että MOT-jutusta tulee uusi versio ja ID vaihtuu. Voimme vain odottaa uutta versiota. vasemmisto varjo 15 -sähkeessä on huutomerkki, mutta merkittäviä muutoksia ei näy, joten poistan huutomerkin.
- 20.05 A käy läpi huutomerkkejä ajolistan alkupäässä.
- 20.06 AHTISAARI-satanen on ONLINE, haen sen Assistista ja kuuntelen.
- 20.08 AHTISAARI-satanen on kuunneltu, merkkaan sen valmiiksi. ahtisaari-juonnossa on huutomerkki. Sitä on lyhennetty – muokkaan sitä.
- 20.10 juonto ahtisaari on muokattu, merkkaan sen valmiiksi.
- 20.11 ministeriot ehdotukset -sähkeessä on huutomerkki, mutta se näyttää olevan ok. Poistan huutomerkin.
- 20.12 11 ps varjobudjetti -sähkeessä on huutomerkki. Muokkaan sitä hieman ja poistan huutomerkin.
- 20.13 RUOTSI VALINNAISUUS -jutussa on huutomerkki, poistan sen. Uusi MOT 2030 VEROKOMMENTIT -juttu on ONLINE, A hakee sen Assistista ja kuuntelee.

- 20.14 puola-sähkeessä on huutomerkki. Se on muuttunut hieman ("nuorten" sijaan puhutaan nyt "äärioikeistosta"). Muokkaan sähkeen ja poistan huutomerkin.
- 20.15 ruotsi valinnaisuus -juonnossa on huutomerkki. Juontoon on tullut uusi tikkeri, ei muuta uutta. Poistan huutomerkin. kirsi kunnas -juonnossa on huutomerkki, mutta merkittäviä muutoksia ei näy, joten poistan huutomerkin. A on kuunnellut MOT 2030 VEROKOMMENTIT -jutun: tegun paikka siirtyi ja pari repliikkiä jäi pois uudesta versiosta. A merkkää jutun valmiiksi.
- 20.16 ukraina-sähkeessä on huutomerkki, A tarkistaa sen.
- 20.17 Sähkeblokkiin on tullut kouluruoka 15 -sähke (med group -sähke on lähtenyt pois). Insertoin klo 15 uutisissa lähetetyn sähkeen, tarkistan, että pohjat pitävät yhtä entisen kanssa ja merkkään valmiiksi.
- 20.19 KIRSI KUNNAS -jutussa on huutomerkki, poistan sen. A tarkistaa yrityskaupat ongelmat -juontoa, jossa huutomerkki.
- 20.20 A ottaa urheilun aiheet työn alle. Itse työstän verkkopuffia.
- 20.21 Verkkopuffi muuttuu täysin, haen uudet pohjat updatella ja alan muokata puffia. Huomaan, että Antarktis-aiheisessa puffissa puhutaan "vuosisadan alun valaanpyyntibuumista" ja ihmettelen – tuskin 2000-luvun alussa on suurta buumia ollut. Etsin käsiini puffin kirjoittaneen toimittajan (Ville Laakso) toiselta puolen uutismaisemaa, odotan, että hän puhuu puhelun loppuun ja kysyn häneltä aiheesta. Hän kiittää huomiosta ja sanoo korjaavansa puffin, palaan työpisteelle 20.24.
- 20.24 A tekee sääkeskustelupohjaa.
- 20.25 Ville Laakso käy vielä työpisteellämme kiittämässä huomiostamme, puffi on nyt korjattu.
- 20.26 A ottaa uusitun verkkopuffin työn alle. kirsi kunnas -juonnossa on huutomerkki, mutta merkittäviä muutoksia ei näy. Poistan huutomerkin.
- 20.27 Ajolista on valmis lähetykseen, vain verkkopuffi on kesken (ja tietysti suorat auki). A tarkistaa vielä otsikot ja palaa sitten muokkaamaan verkkopuffia.

20.28 Tarkistan, että tv-kanava ja Q-Liven gateway ovat oikein, menen lähetytilaan ja lähetän yhden pisteen.

20.30 Lähetys alkaa. Minä lähetän, A näyttää peukkaa, että tekstit näkyvät ruudussa. Otsikoissa on pätkä satasta, jota emme olleet huomanneet, jää siis tekstittämättä. A näpyttää suorat (kirjaimia katoilee jälleen). Suora venähtää pitkäksi - tuottaja poistaa verkkopuffin, jotta lähetys pysyy ajassa. JP improvisoi uuden aloituskysymyksen sääkeskusteluun, koska pohjilla oleva viittaa verkkopuffiin, jota ei nyt olekaan. Ruutuun menee meiltä vanha sääkysymys. YRITYSKAUPAT ONGELMAT -jutusta jää menemättä ruutuun sama repliikki kuin aiemminkin, jotain vikaa siis käyttämässämme tiedostossa on.

20.56 Lähetys on ohi. Poistun lähetytilasta. Lähetän järjestelmävastaavalle toisen sähköpostin kadonneen repliikin ongelmasta. Lisäksi siirrän kyseisen exportin karanteenikansioon, mistä hän voi halutessaan sitä tutkailla.

21.05 UT1-työvuoro on ohi, A jää tekemään 21.50-uutisia, itse lähen kotiin.

English summary

Introduction

In this thesis I study the process of subtitling the news at the Finnish Broadcasting Company (Yle). In the context of this thesis, subtitling the news means making Finnish subtitles for the Finnish news for the benefit of the deaf and the hard of hearing. It does not include subtitles translated from other languages. For this thesis, I study the process of subtitling the news through my own work as a subtitler.

As a public broadcasting company, Yle is required to provide subtitles for the hard of hearing for 100 % of its Finnish television programs by 2016, excluding sports and music programs (A 292/2011; A 1245/2014). In the fall of 2014 there were five daily news broadcasts with subtitles. For most of the news to be broadcast, the subtitlers receive the scripts beforehand to form the subtitles, but because the news broadcasts are live, the subtitles have to be cued live as well. Unscripted portions, such as some live interviews, have to be subtitled live as well. At the time of this study, Yle does not use voice recognition software.

The purpose of this study is to examine the process of subtitling the news in Finland. I will describe the process and analyze its different stages, both routine and exceptions. My aim is to identify challenges in news subtitling, and to open doors for new research and for developing news subtitling methods.

My research materials consist of the complete broadcast subtitles made during one work shift (November 11 2014), recordings of the news broadcasts of that shift, and copies of the original iNews contents for those broadcasts, as used by the news reporters. The iNews contents include the scripts for pre-recorded reports as well as the teleprompter texts. The research materials also include notes I made by hand during the work shift.

Theory and Practice

Audiovisual translation covers everything from dubbing to opera surtitling. This thesis focuses on television subtitling, and specifically intralingual subtitling, primarily meant for the deaf and the hard of hearing. The majority of the principles of interlingual subtitling applies to intralingual subtitling as well.

The amount of text on the screen is restricted by three factors: time, space and reading speed (Vertanen 2007, 152). In Finland, these days a maximum of two lines is used both for intralingual and interlingual television subtitles. The length of the lines varies somewhat between different channels. A more crucial factor is time, because ideally the subtitles should follow the rhythm of the speech as closely as possible (*ibid.*). Because of these limitations, the subtitler must often leave something out. This can mean rephrasing the entire sentence in a more compact manner, an important skill for all subtitlers. Leaving things out is generally more acceptable in interlingual than intralingual subtitling, since the primary audience of interlingual subtitling also have the sound to rely on for additional information (mood, tone etc.).

Another restricting factor is the content of the subtitle. Each subtitle must be a sensible whole that can be understood in a single reading (Vertanen 2007, 154). The subtitler must also consider the shape and positioning of the text. The viewer must be able to see the image as well, and a subtitler should not cover the speaker's face or mouth (*ibid.*). This is especially important in intralingual subtitling, as many of the primary audience – the deaf and the hard of hearing – also read lips (Peltola et al 2014; Rainò 1997, 609–610).

In interlingual subtitling, the language is often cleaned up and standardized. Features of slangs and dialects are removed and excess swear words left out. (Vertanen 2007, 153; Ivarsson 1998, 126–127.) Intralingual subtitling at Yle allows for more colloquial language use, including the use of slang and dialects. In news programs, however, the language is standardized more and leaving some things out is seen as more acceptable than in drama programs. (Peltola et al 2014; Tiittula et al 2013, 72.)

There are two significant and obvious differences between interlingual subtitling in Finland and intralingual subtitling at Yle: the use of colors, and the use of descriptions to give information about the speaker or about off-screen sounds. At Yle, four colors are used in intralingual subtitling in addition to the standard white: yellow, cyan, green and magenta. Yellow is the standard color for reporters and for example documentary voice-overs. Magenta is used solely to indicate singing. (Peltola et al 2014.) In news subtitling, yellow is used for the news anchor and for journalists in pre-recorded reports, and white for most everything else. On rare occasions, green is used to indicate an archive voice (for example an old news clip), and magenta is used for singing. Cyan is not used at all, because the news studio is predominantly blue/cyan and white, and it might be hard to read cyan subtitles against such a background. Descriptions are used quite sparingly in the news.

News subtitling in its current form is fairly new. From 1986 up until September 2013 the news were subtitled via teletext, and from 2000 on news subtitling was done by the same unit as the news. Using teletext caused a significant latency in the subtitles. The news subtitles did not always conform to the established norms of subtitling (even the norms of Yle's own intralingual subtitling for non-news programs); there were frequently three lines of text in use, and reading times were not observed. There were no full time news subtitlers – rather, the subtitles were often made in a great hurry, on the side of other news-related duties. (Sirikka 2015.)

On November 1 2013 news subtitling at Yle started using DVB subtitles instead of teletext. At the same time, the activity was transferred from the news unit to the translation unit, and new people were hired to do news subtitling full time, always in pairs. News subtitling also started to follow the same guidelines as other intralingual subtitling at Yle, with the exceptions noted in this chapter. Using DVB subtitles eliminated the latency for broadcasting pre-formed subtitles and considerably reduced the latency for live subtitles (e.g. unscripted interviews).

The language of the news poses its own challenge for subtitling. News are fast paced, news language is already compact and packed with information, and the sentences are typically short (Tauriainen 1979, 46; Cotter 2010, 219). Choosing

what to leave out and forming fluent and adequately informative subtitles that the viewer has sufficient time to read can be a challenge.

The main computer programs used in news subtitling are the AVID iNews newsroom management system, the AVID Assist video management system and the WinCAPS Q-Live live subtitling program. iNews is used to manage all news broadcasts (teleprompter texts, cameras, broadcast duration, text graphics etc.), and Q-Live is used solely for subtitling. Quantum News Agent relays information from iNews to Q-Live, alerting the subtitlers when a change is made in iNews content, though the nature of the change has to be checked manually.

Introspection and Retrospection

In this thesis I examine my own work process introspectively. Introspection means a process in which one examines one's own thoughts, emotions and motivations in order to understand how they affect one's behavior (Nunan 1992, 115). Janet Fraser sees two options for introspectively examining the translation process: verbalizing one's thoughts during the translation process (think-aloud protocol or TAP) or some time afterward (retrospection) (Fraser 1996, 66).

The problem with retrospection is that it does not allow access to working memory the way TAP does. The results may be more indicative of general patterns and what the target thinks they thought rather than what they actually thought. However, Fraser sees that both retrospection and immediate retrospection are less laborious than TAP. (Fraser 1996, 67–69.)

In addition to the laborious nature of TAP, there are other reasons for not using that method in this study. News subtitling is done in the newsroom, in the immediate vicinity of other workers, who must be taken into consideration. It is also quite busy work. Further, thinking aloud during work could be distracting not only to the co-workers, but to the subtitler herself, as the work is multimodal and requires close attention to video and audio in addition to the text. Taking all these factors into consideration, retrospection seemed a better choice of method than TAP.

The problem with immediate retrospection in this study is that it is time-consuming. Because the materials were gathered from authentic work, there was no time to stop for retrospection after each work phase. As such, the amount of immediate retrospection used in this study is limited to quick notes made during the work shift, with more detailed retrospection done afterward, outside of work hours.

Materials

The main materials for this study are the recordings and subtitle files of the four subtitled news broadcasts of one work shift (November 11 2014), the retrospective notes made during that work shift, and the iNews contents of the complete news broadcasts. The broadcasts varied in length and content.

The news broadcast at 3 p.m. was 4 minutes and 33 seconds long with 56 subtitles, the broadcast at 5 p.m. was 7 minutes and 24 seconds with 89 subtitles, the broadcast at 7:10 p.m. was 9 minutes and 44 seconds with 113 subtitles, and the main news broadcast at 8:30 p.m. was approximately 24 minutes and 30 seconds long with 243 subtitles. These are the lengths calculated by iNews, not the actual broadcast lengths. That makes for just over 46 minutes of subtitled material broadcast over the course of a 7.5 hour work day, with a total of 501 subtitles.

The main news broadcast at 8:30 p.m. is structured differently than the shorter broadcasts. On the day the materials were gathered, it was the only broadcast to feature a meteorologist (instead of the news anchor reading the weather report) as well as live interviews.

Analysis

In my analysis I examine both individual news and their subtitles and other aspects of the subtitling process. In this summary, I will not be analyzing the subtitles line by line, but on a more general level. I examine both the routine of news subtitling and the exceptions that came up during the work shift.

A story about the shadow budget of the Finns Party was broadcast in all four of the news broadcasts during the shift. The original text of the story did not change at all

during the day, though the duration did, due to the different reading speeds of the anchors. However, three different subtitling versions were broadcast. Every time there was an edit of some kind to the story in iNews (background video, text graphics, camera markings etc.), Q-Live alerted the subtitlers to the change. However, the nature of the change has to be checked manually, and so every time a change was made, the subtitles and the iNews text were read through again and compared. Even though there were no changes to the original text, these read-throughs led to making changes in the subtitles. While the intention was always to improve the subtitles, these changes were not always improvements; at least in one case the editing was the result of poor judgment. The subtitles were reviewed or worked on a total of eight times during the work shift – most times no changes were made.

Another repeated news story was about vehicle inspections, broadcast in the 3 p.m. news and the 5 p.m. news. Some changes were made to the original text between broadcasts, and appropriate edits were made to the subtitles as well. The changes were greater than in the Finns Party story, but it was only broadcast twice, and the subtitles were reviewed or worked on a total of five times.

As examples of routine work I also examined the weather portion of the main news broadcast (presented by the meteorologist instead of being read by the anchor) and a 1.5 minute live interview. While the weather was scripted, and subtitles had been made beforehand, the meteorologist did not fully follow the script. While she covered the same subjects, she did not read from a teleprompter but spoke more spontaneously, deviating from the script and adding to it. This made it challenging for the subtitler to keep track of just where she was at. Notes added to the subtitling program regarding which weather map each subtitle belonged to were helpful, but it was clear that spontaneous speech made it more difficult to cue the subtitles correctly. There were also obvious gaps in the subtitles, as the meteorologist spoke significantly more than there was text in the script.

For the interview, the subtitlers received the questions beforehand, which were then formed into subtitles. The responses were subtitled live, so that one person

cued the subtitles and the other one typed up the responses. The latency was approximately ten seconds at its lowest, often higher. An additional complication was caused by a bug in the Q-Live subtitling program, which causes letters or even whole words to disappear when typing live subtitles. This often means having to start over with that subtitle, which of course increases the latency and makes the subtitler fall further behind the speaker. Still, counting both questions and responses, 15 subtitles were sent during the 1.5 minutes of the interview, less than half of which were subtitled live. Much was by necessity left out, but the core contents of the speech were subtitled.

Exceptions from the routine are not particularly uncommon in news subtitling. During the one shift being examined in this study, there were several cases of exceptions. One subtitle was corrupted and could not be broadcast, which was reported to the system administration. Of more interest were the case of the Antarctica story puff and the change in the short dialogue between the anchor and the meteorologist prior to the weather report.

The main news broadcast had a short puff piece about Mika Mäkeläinen's Antarctica travel journal on the Yle web page. The piece referred to "the whaling boom at the start of the century". As it was written, it would be understood as the start of the current, 21st century, which didn't seem right. When contacted, the reporter who had written the piece said that it was a mistake and that he would correct it. Later he also came by to thank the subtitlers for having noticed it.

The weather dialogue is a short, approximately 20 second dialogue between the anchor and the meteorologist, discussing the upcoming weather report. The anchor's part is scripted, and the meteorologist's response is subtitled live. In this case, the weather dialogue came directly after the Antarctica puff piece, and the anchor's scripted question referred to it ("How arctic is the coming weather?"). However, during the broadcast, the Antarctica puff was removed, and the weather dialogue now followed a story about author Kirsi Kunnas, known for her children's rhymes. The news subtitlers were not informed of the change. When the weather dialogue started, the anchor improvised with a rhyme about the weather instead of

using the scripted question. Because the subtitlers did not know of the change, the scripted question was used in subtitling – the anchor’s speech and the subtitle did not match. That meant editing the meteorologist’s response as well.

It is also worth noting that the amount of subtitles produced by news subtitlers daily is quite high. By the Yhtyneet agreement, which regulates the working terms and fees for Yle freelancers, anything more than 180 subtitles per working day is worth an extra fee. With in excess of 500 subtitles produced in a working day, the news subtitlers’ work load exceeds this by far. The numbers may not be directly comparable due to different work processes, but it is something to keep in mind when examining the process of news subtitling.

Conclusions

The analysis reveals three major challenges in news subtitling: the time used on various tasks, live subtitling and the subtitling of spontaneous speech, and shortcomings in the flow of information. There are also some technical problems. The analysis also shows that the subtitlers essentially act as proofreaders for the news, providing additional value to the non-subtitled news as well.

Regarding the use of time, it is clear from the analysis that much time is used on repeatedly reading through the news stories, even when there are no changes in the source text. Because the programs being used tell the subtitler that there has been a change, but not whether it was a change in the text or something else, the read-throughs are a necessity. Checking the nature of the change can’t be left until the last minute either, because if there is a significant change in the source text, it may take some time to do the necessary edits. One way to deal with this could be for news editors to leave notes regarding what was changed, but that would mean additional work for them in a job that is already very busy.

The analysis shows that the accuracy of the scripts being used is very important to the subtitlers. When the script is followed only loosely and speech is more spontaneous, it becomes quite difficult to cue the subtitles correctly. Spontaneous speech also provides a challenge in live subtitling: when sentences are quite long,

are repetitive, and do not necessarily follow the rules of grammar, it becomes difficult to not only keep track of what is being said but also summarize what is being said into coherent and compact subtitles. Technical issues also cause some problems in live subtitling.

The third challenge concerns the flow of information from the news editors to the subtitlers. On multiple occasions, changes were made to the news stories or the structure of the broadcast, without any notification to the subtitlers. These changes were not always noticed in time to properly adjust to them. It is clear that communication between the news editors and the subtitlers bears improving.